

GROMYKO DALYVAUS MINISTERIŲ DERYBOSE

PABALTIJO LIKIMAS BUVO NUSPRESTAS DAR PRIEŠ TEHERANO KONFERENCIJĄ

Rooseveltas buvo nusistatęs užleisti Stalinui Suomiją

NEW YORKAS. — "Look" žurnalo kovo 13 dienos numeryje yra išspausdinta ištrauka iš naujai išėjusios knygos apie kardinolą Spellmaną (The Cardinal Spellman Story). Yra paduotas jo pasikalbėjimas su prezidentu Rooseveltu 1943 m. rugsėjo 2 ir 3 dienų Baltuosiuose Rūmuose apie numatomą pokarinį gyvenimą su Sovietų Sąjunga, kaip dominuojančia galybe Europoje.

Prez. Rooseveltas dar prieš pirmąjį susitikimą su Stalinu Teherane kalbėjo kardinolui apie planuojamą sutartį tarp keturių didžiųjų valstybių — Amerikos, Anglijos, Sovietų Sąjungos ir Kinijos. Pagal tuos planus, pasaulis bus padalintas į įtakos sferas: Kinija gaus Tolimųsios Rytus, JAV-Pacifika, Britanija ir Rusija — Europa su Afrika. Kadangi Britanija yra užsiėmusi kolonialiniais interesais, galima įsivaizduoti, kad dominuojančia jėga Europoje bus Rusija.

Prieš Jungtines Tautas

Prez. Rooseveltas pasisakė prieš tokias Jungtines Tautas, kokios jos yra šiandien, panašios į Tautų Sąjungą (tarp Pirmojo ir Antrojo pasaulio karo). Tautų Sąjunga buvo nesėkmė, kalbėjo kardinolui prezidentas, nes buvo leidžiama įsiterpti mažosioms valstybėms. Būsimoji Tautų Sąjunga (Jungtinės Tautos) susidės tik iš keturių didžiųjų valstybių — JAV, Britanijos, Rusijos ir Kinijos. Mažosios valstybės turės patariamąją asambleją, be teisės spręsti ar balsuoti. Jos neturi teisės sėdėti ten, kur sėdės didžiosios valstybės.

Už Rusijos ekspansiją

Prez. Rooseveltas kalbėjo kardinolui Spellmanui, kad jam lengviau susitarti su Stalinu, negu su Churchilliu. Churchillis esąs peridealistiškas, o prezidentas, kaip ir Stalinas, esąs realistas. Dėlto jiedviem yra galimybių susitarti realiu pagrindu. Prezidento noras esąs, nors tuo jis pats abejoja, išgauti iš Stalino žodį neišplėsti Rusijos teritorijos už tam tikros ribos. Rooseveltas pasakė, kad Stalinas tikrai gaus Suomiją, Pabaltijo valstybes, Lenkijos rytinę dalį ir Besarabiją. Nėra jokios prasmės priešintis šioms Stalino troškimams, nes jis vistiek tas šalis gautų, turėdamas tam jėgas. Dėlto geriau jas atiduoti gražiuoju (gracefully).

Stalinai nori dar daugiau

Vienok nėra jokios garantijos, kad Stalinai pasitenkintų šiomis sienomis, aiškino prezidentas. Kardinolas pastebėjo, kad Rusija sudarė komunistines vyriausybes Vokietijai, Austrijai ir kitoms šalims, kuriose ji gali įvesti komunistinę tvarką, jei pačiai dar nepasiekus tu šalių. Prezidentas atsakė, kad to galima tikėtis.

Paklausius, ar Vakarų sąjungininkai nemaną panašiu būdu, padaršius sau palankų antikomunistinį elementą, atsverti šiuos Stalino kėslus, jis atsakė, jog tokie planai nėra svarstomi. Dėlto tenka prileisti, kad komunistinis režimas išsiplės, bet ką mes galime daryti? paklausė prezidentas.

Europos terorizavimas — natūralus

Esą natūralu, pasakojo prezidentas, kad Europos šalys turės

Policininkai tempia iš New Yorko Times aikštės "sit-in" demonstrantus. Nedidelė grupė demonstrantų reikė protestą sėdėjimu viduryje Broadway prie 46-tos gatvės.

IŠ VISO PASAULIO

Lėktuvo nelaimėje žuvo 111

YAOUNDE, Kamerūnas. — Gelbėjimo komanda, pasiekusi nelaimės vietą Kamerūno džiunglėse Vakarų Afrikoje, nustatė, kad nė vienas iš 111 žmonių, skridusių angliu nuomotu lėktuvu DC-7C, neišliko gyvas. Keturių motorų lėktuvą pakilo iš Doualos aerodromo, esant lietuvių ir šiaip nepalankiam orui, kelio nei į Europą. Jis nukrito ir sudužo balose, dvi mylias nuo aerodromo.

Nukovė 50 komunistų partizanų

SAIGONAS, Pietų Vietnamas. — Vietnamiečiai, patyrę praeitą porą pralaimėjimų prieš komunistus džiunglių kovose, pirmadienį atsigrėbė Kambodijos pasieniu. Susekus, kad ten yra komunistų partizanų lizdas, buvo numesti parašutinininkai ir jie 50 komunistų sunaikino.

Teroristai išvarė korespondentus

PARYŽIUS. — Prancūzų slaptosios armijos agentai Alžerijoje patare 11 italų korespondentų tuoj išsinešdinti iš Alžerijos. Korespondentai, matydami, kad prancūzų policija ir armija negali garantuoti jiems saugumo, Alžeriją apleido. Tuo remiantis italų ir prancūzų laikraščiai rašė, kad prancūzų vyriausybė nebėra Alžerijoje padėties viešpaučiui. Faktiškieji valdytojai esą slaptosios armijos generolo Salano teroristai, nusistatę ne užleisti Alžerijos vietinių gyventojų valdžiai.

Spaudžia Burmos politikus

RANGŪNAS, Burma. — Generalas Ne Win, nuvertęs praetą savaitę premjero U Nu demokratine vyriausybę, pareikalavo iš areštuotų politikų pasizadėti klausyti naujosios revoliucinės valdžios. Kas nepasizadės arba nesilaikys duoto pasizadėjimo, bus ištremtas prievartos darbais. Gen. Ne Win vaizduojamas dideliu antikomunistu, bet jis pasisakė už socialines gerovės sistemos įgyvendinimą.

perėti milžiniškų pakeitimų, norint prisitaikyti Rusijai, bet jis turės viltį, kad po 10-20 metų Europos įtakos dėka Rusija pasidarys mažiau barbariška. Kaip ten bebūtų, JAV ir Anglija negali pradėti karo prieš Rusiją. Jis tikisi, kad iš šios priverstinės draugystės gali išaugti tikra ir pastovi draugystė. Europos tautos turės vienu žodžiu išlaikyti Rusijos dominavimą, turint viltį, kad po 10-20 metų jos galės sugyventi su rusais. Pagaliau jis, prezidentas, tikisi, kad Rusija gaus 40% kapitalistinės Europos ekonomijos, kapitalistinės šalys išlaikys 60% savo sistemos, ir tokiu būdu bus galima sugyventi. Tokios nuomonės esąs... Litvinovas.

SOVIETŲ SĄJUNGAI TRŪKSTA MAISTO, Spekuliantas naudojo "tarybinį" fabriką privačiai gamybai

Senajai problemai išspręsti valdžia ieškos naujų planų

MASKVA. — Nikitos Chruščevo kalba, atidarant komunistų partijos centro komiteto plenumą, buvo apkaltinimas kolchozinės-sovehozinės sistemos ir jo valdžios, kuriai jis vadovauja nuo Stalino mirties ir kuri nepajėgė pašalinti liūdnojo palikimo — kroniško maisto nepritekiaus, nežiūrint užkariantų kolonijų išnaudojimo.

Kremliaus diktatoriaus nebe kalbėjo apie Amerikos pralenkimą pieno ūkyje, bet pripažino, kad daugelyje miestų žmonės negauna krautuose sviesto, mėsos ir kitų pagrindinių maisto produktų. Net ir daug mažiau komplikuotas javų ūkis neduoda pagėdijamo, gana kuklaus derliaus.

Tenka pastebėti, kad Sovietų Sąjungoje vis dar netoli pusės gyventojų dirba žemės ūkyje, maisto pramonėje, bet nepajėgia aprūpinti valstybės maistu. Amerikoj žemės ūkyje dirba mažiau kaip 10% žmonių, kas reiškia, kad vienas fermeris išmaitina 10 pramonės, miestų gyventojų, ir dar lieka tokios milžiniškos maisto atsargos sandėliuose, kad JAV vyriausybei jos sudaro didelę našta.

Skurdūs valstiečių uždariai

Nikita Chruščevas buvo gana atviras — kai kurių Vakarų korespondentų aiškinimu, desperatiškas — keldamas aiškint vieną nepasisekusį žemės ūkio planą po kito. Atrodė, kad Sovietų valdžiai atėjo laikas pasukti į kapitalizmą, pradėti mokėti didesnę atlyginimą valstiečiams, žemės ūki darbininkams, kolchozinkams, kurie, kad ir dirbdami nuo ankstyvo ryto lygi velvyvo vakaro, sudaro patį skurdžiausią luomą.

Visokie "darbo didvyrių" titulai, pavarčių rašymas ant garbės lentų ir sieninių laikraščių pasidarė atšipusiu botagu baudžiauninkų darbingumui pakelti. Materialinio atlyginimo vietoj "moralinio" padidinimas yra viena iš priemonių, apie kurias Chruščevas kalbėjo, ieškodamas kelių iš žemės ūkio negalavimų išbristi.

Kalti esą ir valdininkai

Diktatoriui barė žemės ūkio vadovus, valdininkus, bet jie, būdami įvilkti į kolchozine sistemą, vargu gali daugiau padaryti, kol nebus sukurtos palankesnės gamybos sąlygos. Jis nurodė, kad neišsimitina nė centrinė Rusija, federalinė respubli-

Spekuliantas naudojo "tarybinį" fabriką privačiai gamybai

Iš Kotliaro-Begelmano bylos

MASKVA. — Sovietų spauda paduoda daugiau žinių apie pasibaigusią spekuliantų bylą, kurioj vadinamas kosmetikos karalius Nikolai Kotliar, 74 metų, ir jo artimiausias spekuliacijos bendradarbis Begelman buvo nuteisti mirties bausme.

Kotliar buvo įruošęs savo namo rūsyje Maskvos priemiesty Ostantino lūpų dažų ir kitų kosmetikos prekių įmonę. Žaliavų ir chemines formules jis gavo iš kosmetikos fabriko Rygoje. Fabriko direktorius, vyriausias inžinierius ir du buhalteriai gaudavo iš Kotliaro nuolatinę algą. Direktorių N. Gofasnov gavo per mėnesį iš Kotliaro 1,500 aukso rublių. Vienas aukso rublis lygus \$166.50 oficialiu kursu. Vyr. inžinierius Dzachoven gaudavo 1,000 rublių, buhalteriai Rier ir Serma — po 200 rublių per mėnesį.

Rygos pajūryje jie turėjo privačias vilas, automobilius, išleisdavo tūkstančius kavinėse. Kotliar vedęs uždarę gyvenimą. Pirks daiktus, brangenybes ir kroves į seifus savo name. Valiutos spekuliacijoj jam talkininkavo D. Begelman, kuris bus sušaudytas kartu su Kotliaru.

Atominiai bandymai būtini JAV saugumui

Gynybos sekretoriaus ir gen. Lemnitzer pareiškimai

WASHINGTONAS, D. C. — Gynybos sekretorius Robert McNamara ir bendrosios štabų vadų tarybos pirmininkas gen. Lemnitzer išleido atskirai pareiškimus paremti prezidento Kennedžio planą atnaujinti atominį bombų bandymus atmosferoj.

Iš judviečių pareiškimų matyti, kad bandymai buvo seniai reikalingi, o ypač po Sovietų ilgų bandymų serijos praeitų metų rugsėjo, spalio mėnesiais. Tačiau politiniais išrokavimais Amerika bandymus vis atidėliojo, vis dar nenorint pripažinti to liūdno, bet realaus fakto, jog susitarti su Sovietais dėl bandymų uždraudimo negalima.

NIKITA CHRUSČEV PRIĖMĖ KENNEDŽIO, MACMILLAN KONFERENCIJOS PROJEKTĄ

Įžanginius nusiginklavimo pasitarimus ves užsienio reikalų ministrai. — Prancūzija nesiųs savo atstovo

MASKVA. — Nikita Chruščevas pasiuntė prezidentui Kennedžiui ir premjerui Macmillanui laiškus, patvirtindamas, kad jis, kad ir nenoriai, bet atsiųs savo užsienio reikalų ministrą Andrei Gromyko į įžangines nusiginklavimo derybas Ženevoj. Kremliaus diktatorių reikalavo suvažiuoti į Ženevą vyriausybės vadams ir paversti nusiginklavimo derybas viršūnių konferencija. Kennedžiui su Macmillanui pasipriešinus, Nikita turėjo nusileisti, bet neprarasdamas vilties, kad viršūnių konferencija bus suaukta kiek vėliau, gegužės ar birželio mėnesį.

Adenaueris turi pasitraukt, sako socialdemokratai

Laivas plūduriuojas be kapitono

BONA. — Franz Barsig, opozicinės socialdemokratų partijos vicepirmininkas, patarė kanceliariui Adenaueriui paklausti kritiškų balsų, girdimų iš visų pusių — neišskiriant ir krikščionių demokratų tarpo — kad 86 metų vyriausybės galva turėtų pasitraukti iš vyriausybės vadovavimo.

Respublikos laivas plūduriuojas be atsakingos vadovybės, sako Barsig. Kancleris Adenaueris tik retkarčiais sujuda, sukruta ir po to užima ilgos neveiklos laikotarpiai. Į jvykius kancleris reaguojas dažniausia pervėlai. Naujas ambasadoriaus Maskvoj Dr. Hans Kroll skandalas tai geriausiai paliustruoja.

Kancleris regavęs, iššaukęs pasiajšinti Kroll tik po ilgų savaicių kritiškų straipsnių vokiečių spaudoje. Kroll reikalauja padaryti Sovietams draugystės laibui esminių nuolaidų. Kancleris, kuris sektų jvykius, nebūtų leidęs iškilti karui tarp amb. Kroll ir užsienio reikalų ministerijos. Adenaueris esąs pasenęs, krikščionių demokratų unijos tapomas jo portretas kaip attingo ir sveiko didvyrio, neatitinkas tikrovės, pasakė Franz Barsig.

Šaltas A. Mikojoano sutikimas Berlyne

Daugiau policininkų, negu sveikintojų miesto gatvėse

BERLYNAS. — SSSR, vicepremjeras Anastas Mikojoan buvo šaltai sutiktas Rytų Berlyne, nors Ulbrichto valdžia išdekoravo Markso alėją ir suvarė fabrikų darbininkus, mokinius pademonstruoti vokiečių "demokratines" respublikos prisirišimą prie "vyresnio brolio".

Mikojanas pasakė ugningą kalbą apie vokiečių ekonominę naudą, politinę įtaką ir galią iš draugystės su Sovietų Sąjunga. Kas penki žingsniai buvo pastatytas policininkas, važiuojant Kremliaus sveičiui su Ulbrichtu. Bet žmonių vietomis buvo mažiau negu policininkų. Iš Rytų Berlyno Mikojanas išvažiavo į Leipigą atidaryti prekybos mugę.

New Yorke jaunuoliai, nusistatę prieš JAV vyriausybės atominį bandymų planus, vėl suorganizavo sėdėjimo streiką Times Square ir Broadway. Policija jų gerą tuziną nugabeno į kalėjimą.

Iš užsienio reikalų ministerijų pasitarimų paaiškės, ar yra vilties susitarti dėl atominų bombų bandymų uždraudimo. Jei dings paskutinės viltys, Amerika balandžio mėnesio pabaigoje pradės bandyti naujas, tobulesnes atominės bombas, nebandytas nuo 1958 metų rudens, jei neskaityti keliolikos atominų sprogdomųjų po žeme.

Prancūzija konferenciją boikotuos

Kennedy su Macmillanu kvietė suvažiuoti į Ženevą visų keturių didžiųjų šalių užsienio reikalų ministrams, tai yra ir Prancūzijos, kuri jau yra pasigaminusi atominų bombų ir ketletą jų išbandė.

Tačiau Prancūzijos vyriausybė pirmadienį pranešė, kad ji nesiųs savo užsienio reikalų ministro į Ženevą. Ji atsaisako dalyvauti ir 18-kos šalių visuotinio nusiginklavimo konferencijoj, kuri prasidės Ženevoj kovo 14 dieną.

Prezidentas De Gaulle yra taip nusistatęs prieš bet kokias derybas su Sovietais dabartinėmis sąlygomis, kad jis nesiųs į nusiginklavimo konferenciją nė stebėtojo.

SSSR bandys įvilkti į spąstus

Chruščevui reikalingos bet kokios derybos. Jei negalima sušaukti viršūnių konferencijos, jis sutinka dalyvauti trijų šalių užsienio reikalų ministerių konferencijoj ir jau seniai sutartoj 18-kos šalių nusiginklavimo konferencijoj.

Sovietų delegatai bandys derybose sutrukdyti Amerikai atominų ginklų bandymų atnaujinimą. JAV delegatas Ženevos nusiginklavimo konferencijoje William Foster sekmadienį dėstė NBC televizijos programoje Meet the Press, jog jam yra gerai žinomas šis Sovietų noras. Tačiau JAV vyriausybė yra nusistatę nepasiduoti apgaunama antrą kartą. Arba Sovietai turės tuoj sutikti su atominų bombų "bandymų uždraudimu arba JAV pradės balandžio mėnesį bandyti naujas bombas.

SSSR — R. Vokietijos prekyba

BERLYNAS. — Anastas Mikojoan, SSSR vicepremjeras, pasirašė pirmadienį naują prekybos sutartį su Rytų Vokietija. Kiekviena nauja sutartis Sovietų Sąjungai vis tvirtesniais ryšiais pririša Rytų Vokietiją prie savo ekonomijos ir kartu ją izoliuoja nuo Vakarų pasaulio.

Katango provincijos valdytojas Moise Tshombe skelbia, kad Jungtinės Tautos pradėjo puolimą prieš jo provincijos miestą Kaminaville. JT paleidusios iš savo bazės Kaminos 1,200 karavių ir mūš.

SENEŠNIO AMŽIAUS PILIEČIAI RŪPINASI SVEIKATOS APSAUGA

Organizuojama kelių milijonų pensininkų sąjunga medicinos būliui praversti

Pranešama iš Washingtono, kad buvęs 22 metus Kongreso atstovu Rhode Island demokratas Aime J. Forand, jau sulaukęs 66 metų amžiaus ir gyvenęs Washingtono priemiestyje (Bethesda, Md.), pradėjo organizuoti senesnio amžiaus Amerikos piliečius į organizaciją ar politinį bloką tikslu išsikvoti medicinos globą (medical care) socialinės apsaugos sistemoje. Kaip žinoma, prezidento Kennedy administracijos yra kongresui pateiktas toks planas, bet prieš jį visomis priemonėmis kovoja Amerikos daktarų draugija (AMA).

Siuo metu Jungtinėse Valstybėse jau yra beveik 17 milijonų piliečių, sulaukusių 65 metų ar daugiau, ir tas skaičius kasmet po trečdajį milijono priauga. Tačiau, išpušdinga jėga, kuri būdama vieninga, gali savo teises patvirtinti.

Aime J. Forand paskutiniiais

savo Kongreso atstovavimo metais daug pasidarbavo, norėdamas praversti įstatymą, kuriuo senesnio amžiaus piliečiams, pensininkams, būtų užtikrinta medicinos globa, tai yra būtų prieinama ligoninės ir gydytojo pagalba.

Forand planu, senų žmonių sveikatos apsauga turi būti įjungta į socialinę apsaugą taip, kad kiekvienas, kas turi teisę į socialinės apsaugos globą, turėtų tą pačią teisę ir į sveikatos globą.

Forando įsteigtos ir vadovaujamos organizacijos vardas yra National Council of Senior Citizens for Health Care through Social Security. (Senesnių piliečių sveikatos globos per Socialinę Apsaugą Nacionalinė Taryba), sutrumpintai "Senior Citizens Council" (Senesnių Piliečių Taryba). Tarybos įstaigos adresas yra: 200 C St., S. E. Washington, D. C. Įstaiga tebėra ne-

didelė, atidarvta tik praėjusį rugpjūčio mėnesį, bet per tuos 5 mėnesius jau į organizaciją įregistravo narius daugiau kaip 525,000 senesnių piliečių, kurie priklauso bent septyniems šimtams įvairių organizacijų ir yra pasiskirstę 46 valstybėse. Nėgana to, jau 900,000 asmenų įsirašė nariais rėmėjais. Forando organizacijos tikslas yra "sulydinti senesniųjų piliečių organizacijas ir milijonus suinteresuotų asmenų visame krašte į vieną stiprų ir efektingą balsą Washington". Šios organizacijos betarpiškas tikslas yra paremti pravedimą Kongrese įstatymo, kuriuo seniesiems piliečiams būtų aprūpinta sveikatos globa per socialinę apsaugą.

Tie artai milijono jau įregistravusių narių rėmėjų, kurie visi yra veikūs įvairių organizacijų bei fraternalinių grupių nariai, negali būti pilnai šios Senesniųjų Piliečių organizacijos, nes jie dar nėra sulaukę 65 metų amžiaus, tačiau kaip rėmėjai jie gali suteikti labai stiprų moralinę ir nemažą finansinę paramą.

Pati Senesniųjų Piliečių Taryba bent tuo tarpu dar neturi jokio savo statuto nei nario mokescio. Jos tikslas šiuo tarpu yra sumobilizuoti kuo didesnę skaičių pensijos amžiaus (65 metų ir vyresnių) žmonių, o kadangi tokių yra daugiau kaip 17 milijonų, tai keletas milijonų narių į organizaciją įtraukti nebūna didelio sunkumo, sako SCC (Senior Citizens Council) direktorius, buvęs cikagiškis John Colao.

Atėinančio gegužės mėn. 18, 19 ir 20 dienomis įvyks SCC organizacijos "steigiamasis seimas" — konvencija Commodore viešbutyje New Yorke, kur numatyta priimti organizacijos įstatymus, išrinkti valdybą ir kitus organus bei nustatyti nario mokestį, maždaug po vieną dolerį per mėnesį.

Artimiausioje ateityje veiklos planas yra toks:

1) Per organizacijos narius paveikti kongresmanus, kad Kongrese remtų King-Andersono medicinos globos (Medical Care) būliu. Šiuo metu būliu didelė kflūtis yra kongreso (atstovų buto) Ways and Means komitetas, kurio pirmininkas Wilbur Mills (D. Ark.) yra tam būliu griežtai priešingas ir dėlto būliu iki šiol tebeguli užkistas tame komitete. Tačiau John Colao su optimizmu žiūri ateitimi. Jis sako, nepaisant Mills'o "negatyvaus nusistatymo", senatorius Clinton Anderson (N. M.), kuris pats padėjo tą būliu paruošti, greičiausiai jį kaip nors prastums per Senatą, prikerdamas prie kurio kito projekto.

2) Jei Kongresas tačiau šioje sesijoje to būliaus nepraves, tai senesnieji piliečiai per savo gausią organizaciją pasistengs, kad ateinančiuose lapkričio rinkimuose būtų išrinkti tokie kongresmanai, kurie tam būliu rodytų palankumą. Pats prezidentas Kennedy, kuris rimtai remia senesniųjų piliečių sveikatos apsaugos būliu yra išsitaręs, jog tas klausimas bus svarbiausias ateinančio rudens rinkimuose — jei Kongresas nepasirūpins jį šioje sesijoje išspręsti.

Šiais metais Vasario 16-sios minėjime turėsime tikrai garbingų svečių. Minėjimo pagrindiniu kalbėtoju bus prof. Juozas Brazaitis, buvęs Lietuvos ministrėrių tarybos pirmininkas. Be to, minėjime dalyvaus ir tarsi po žodį du JAV-bių senatoriai — senatorius Thomas H. Kuchel ir senatorius Roman L. Hruska (iš Nebraskos).

Iki pašmatymo Vasario 16-sios minėjime!

Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyrius.

Sitai losangeliečiai buvo kviečiami minėti Vasario Sešioliktąją — 1962 metų! Nė nereikia užsiminti apie 1918 metus. Lietuvis supranta, jei minima Vasario 16, tai minima 1918 metų toji diena, kurioje lietuviai pademonstravo savo tautinę ir politinę vienybę — paskelbdami nutarimą Lietuvos valstybę atstatyti.

Losangeliečių, nežinurint lietaus, suvažiavo daugiau kaip 300. Programoje įrašytasis pagrindinis kalbėtojas nekaltėjo, bet skaitė. Literatūrinio požiūriu — rašė žodžiai gražiai susidėti ir be užsikirtimų perskaityti. Nei entuziazmo, nei kvietimo laikytis vienybės. Priešingai. Pagirtos skaldymosi intencijos, nes ir pats J. Brazaitis yra vienas pirmųjų Vlika skaldžius veiksnys.

J. Brazaitis, girdamas Kuchel-Lipscomb rezoliucijos pradininkus, pasakojo, jog kartą sūnus prieš tėvo norą plėšęs plėšimą. O kai ten gerai užaugusios daržovės, tai senas tėvas pasidžiaugęs ir pasigyręs, jog jis taip liepęs daryti.

Yra ir priešinga patarlis išmintis: "Kas tėvo motinos neklauso, valgo duoną sausu". Iš senųjų nėra ko šipatauti. Be jų autoriteto neapsieina nė frontininkai — kuchelininkai. Kai jie paskelbė Kuchel-Lipscomb rezoliucijai remti komitetą, tai sąrašė pirmoje vietoje buvo ne kokie jaunikaičiai, bet prel. M.

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotą. Tai viena idomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolininkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

Current Dividend up to 4 1/2%

Pat Grathouse, CIO vicepresidentas (kairėje), ir William Rose, federalinės valdžios tarpininkas, paskelbė, kad Chalmers įmonėse Milvauke miesto, penkių dienų streikas baigtas susitarimu. 11,000 darbininkų grįžo į darbą.

LOS ANGELES, CALIF.

Po Vasario 16 minėjimo

"Malonūs Lietuviai"

Kviečiame Jus, Jūsų šeimos narius, draugus ir pažįstamus dalyvauti 1962 metų Vasario 16-sios minėjime, kuris rengiamas vasario 11 d., sekmadienį. Minėjimas bus dviejų dalių: Pirmoji minėjimo dalis prasidės iškilmingomis pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje ir baigsis bendru minėjimu šv. Kazimiero parapijos salėje; antroji minėjimo dalis — tai iškilmingi pietūs puikiam Michael's restorane. Visus Jus kviečiame dalyvauti ir pirmoje ir antroje minėjimo dalyse.

Šiais metais Vasario 16-sios minėjime turėsime tikrai garbingų svečių. Minėjimo pagrindiniu kalbėtoju bus prof. Juozas Brazaitis, buvęs Lietuvos ministrėrių tarybos pirmininkas. Be to, minėjime dalyvaus ir tarsi po žodį du JAV-bių senatoriai — senatorius Thomas H. Kuchel ir senatorius Roman L. Hruska (iš Nebraskos).

Iki pašmatymo Vasario 16-sios minėjime!

Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyrius.

Sitai losangeliečiai buvo kviečiami minėti Vasario Sešioliktąją — 1962 metų! Nė nereikia užsiminti apie 1918 metus. Lie-

tuvis supranta, jei minima Vasario 16, tai minima 1918 metų toji diena, kurioje lietuviai pademonstravo savo tautinę ir politinę vienybę — paskelbdami nutarimą Lietuvos valstybę atstatyti.

Losangeliečių, nežinurint lietaus, suvažiavo daugiau kaip 300. Programoje įrašytasis pagrindinis kalbėtojas nekaltėjo, bet skaitė. Literatūrinio požiūriu — rašė žodžiai gražiai susidėti ir be užsikirtimų perskaityti. Nei entuziazmo, nei kvietimo laikytis vienybės. Priešingai. Pagirtos skaldymosi intencijos, nes ir pats J. Brazaitis yra vienas pirmųjų Vlika skaldžius veiksnys.

J. Brazaitis, girdamas Kuchel-Lipscomb rezoliucijos pradininkus, pasakojo, jog kartą sūnus prieš tėvo norą plėšęs plėšimą. O kai ten gerai užaugusios daržovės, tai senas tėvas pasidžiaugęs ir pasigyręs, jog jis taip liepęs daryti.

Yra ir priešinga patarlis išmintis: "Kas tėvo motinos neklauso, valgo duoną sausu". Iš senųjų nėra ko šipatauti. Be jų autoriteto neapsieina nė frontininkai — kuchelininkai. Kai jie paskelbė Kuchel-Lipscomb rezoliucijai remti komitetą, tai sąrašė pirmoje vietoje buvo ne kokie jaunikaičiai, bet prel. M.

Losangeliečių, nežinurint lietaus, suvažiavo daugiau kaip 300. Programoje įrašytasis pagrindinis kalbėtojas nekaltėjo, bet skaitė. Literatūrinio požiūriu — rašė žodžiai gražiai susidėti ir be užsikirtimų perskaityti. Nei entuziazmo, nei kvietimo laikytis vienybės. Priešingai. Pagirtos skaldymosi intencijos, nes ir pats J. Brazaitis yra vienas pirmųjų Vlika skaldžius veiksnys.

J. Brazaitis, girdamas Kuchel-Lipscomb rezoliucijos pradininkus, pasakojo, jog kartą sūnus prieš tėvo norą plėšęs plėšimą. O kai ten gerai užaugusios daržovės, tai senas tėvas pasidžiaugęs ir pasigyręs, jog jis taip liepęs daryti.

Yra ir priešinga patarlis išmintis: "Kas tėvo motinos neklauso, valgo duoną sausu". Iš senųjų nėra ko šipatauti. Be jų autoriteto neapsieina nė frontininkai — kuchelininkai. Kai jie paskelbė Kuchel-Lipscomb rezoliucijai remti komitetą, tai sąrašė pirmoje vietoje buvo ne kokie jaunikaičiai, bet prel. M.

Krupavičius. Toliau: A. Trečio- kas, Wm. Kvetkas, Pr. Dailydė, P. Pamataitis...

Vargu Vasario Sešioliktosios minėjime buvo losangelietis lietuvis iki J. Brazaičio paskaitos negirdėjęs, jog Lietuvoje teisti Klaipėdos bažnyčios kunigai. Faktas paminėtas, bet paskaitininkas, atrodo, nei pats tos bylos neapmąstęs, nei auditorijai sužadino svarstymų. Klaipėdiškė bylą paanalizavus rastusi įrodymas, jog laisvėj gyvenančių lietuvių palaikta veikla, nepripažįstanti senųjų organizacijų ar vyresniųjų autoriteto, palengvino komunistams Klaipėdos bylą sudaryti.

Prisimintina, jog prieš keletą metų atsirado gerų norų "partizaniniai" veikėjai — kunigai V. Martinkus ir J. Pragubickas. Nesugebėdami įvertinti esamos padėties komunistų valdomoje Lietuvoje juodu Amerikos lietuvių katalikų spaudoje paskelbė atsisankimą, prašydami jiems sūgti aukų, kurias persiųsią į Lietuvą Klaipėdos bažnyčios statybai bei bažnytinių drabužių pirkimui.

Į tą kunigų V. Martinkaus ir J. Pragubicko atsisankimą netrukus Draugo dienraštyje atsiliepė vyskupas Brizgys, paaiškindamas, kokia padėtis yra Lietuvoje ir pasakydamas, jog paskelbtu tikslu aukų rinkimas bei į Lietuvą siuntimas yra negeras sumanymas.

Šiandien, po Klaipėdos bažnyčios statybos bylos, tur būt, niekas nedrįs sakyti, jog vyskupas Brizgys būtų buvęs neteisus, savo autoritetu pasisakęs prieš "partizaninius" veikėjus. Kiek dar laisvieji lietuviai komunistams patarnaus savo skaldymosi į atskirus šalpos ar politinės veiklos vienetus, parodys ateitis.

Vasario 16 d. minėjimo pirmosios dalies eigoje paskelbta, jog iškilmingi pietūs skiriamai ypatingai prof. Brazaičio garbei. Vienas tuose pietuose buvęs pasakojo, jog prisiminęs parapijos kieme matytą linksmą momento. Priešęs pilietis prie vieno vyro ir sveikines: "Labas, pone pulkininke!" Pasveikinta-

sis atsakęs: "Jei žinai, kad m Lietuvoje buvau pulkininku, tai žinai, kad karininkai kas keturi metal keliami į aukštesnį laipsnį. Tad, jei nori mane kariniu laipsniu tituluoti, tai mažu mažiausia generolu vadink!"

Šio linksmo įvykio liudiminkas darė išvadą, kad gal panašiu pagrindu iškilminguose pietuose J. Brazaitis nuolat ministeriu pirmininku buvęs vadinamas ir jis be jokių rezervų titulą priėmęs.

Vietinių čia prisimenama, jog vienais metais per lietuvių spaudą nuaidėjo žinia iš Kalifornijos, kad lietuvių remiamas kandidatas laimėjo rinkimus. Siekta sudaryti įspūdis, kad lietuviai čia politikoje stiprius. Atsimenama ir tai, kad veiklėji losangeliečiai lietuviai respublikonai rengė vakarienę, į kurią pasikvietė kongresmanus. Po didžiausios reklamos prie politinio rauto stalų tesusėdo 39 žmonės. Nejaukiai pasijutę svečiai amerikiečiai, o lyg ant žarijų sėdėję rengėjai lietuviai respublikonai, savo nepopuliarumą parodė. Frontininkų perėmtą rudenį visuomenę rengta paskaita tesutaukė 19 klausytojų. Alto skyriaus valdyboje dirbą frontininkai ir respublikonai iškilmingus pietus, skelbtus Vasario 16 d. minėjimo antrąja dalim, paskaita pavertė į savo partijos žmonių garbinimą ir pasigarbinaimą, sutraukė apie 100-120 žmonių. Tačiau tokiu elgesiu ne vienas pietų dalyvis pasijuto apgautas. Buvęs Amerikos ministeris Lietuvai Dr. Norem pastebėjęs, jog atvykęs į Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą, bet jaučias, lyg tai būtų respublikonų "rally". Pasisakęs, jog esąs demokratas ir priminęs, kad reikėtų neužmiršti, jog rinkimus yra laimėję demokratai.

Giedame — vienybė teisydi, bet nuo vienybės tolyn riedame. Tad gal dėlto losangeliečiai ir gavo kvietimus dalyvauti 1962 metų (o ne 1918 m.) Vasario 16-sios minėjime? J. Klauseikis

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Mes mokame **4 1/2%** ant visų taupymo saskaitų

Kiekvienu sąskaita ligi \$10,000.- apdrausta Federalinėje Valdžios Įstaigoje: Federal Savings and Loan Insurance Corporation

5% ant Bonus sąskaitų

MIDLAND SAVINGS and Loan Association
4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Phone: CL 4-4470
August Saldūkas Prezidentas

Crane Savings and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% INVESTMENT ACCOUNTS

Mokėsime nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai, įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplinkyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Retenybė Muzikams, Dainininkams, Chorams

"Naujienose" yra keli egzemplioriai Miko Petrausko 6 veiksmų operos

EGLĖ - ŽALČIŲ KARALIENĖ
240 didelių 9 1/2 x 12 1/4 colių puslapių gaidų.

Muzika ir žodžiai parašyti paties Miko Petrausko. Opera 1910 metais parašyta Chicagoje, Gabijos ji 1924 metais išleista Bostone. Mokiniai, mokytojai, chorų vedėjai, dainininkai ir muzika susidomėję asmeys šiandien šią operą gali gauti "Naujienose" už \$5.00. Jeigu kas nori knygti gauti paštu, tai prie nurodytos sumos turi dar pridėti 50 centų įpakavimui ir persiuntimui. Pinigus prašome pasiųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS
EGLĖ — ŽALČIŲ KARALIENĖ TINKA DOVĀNOMS

VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 po piet
Antrad. " 9 " 4 " "
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. " 9 " 8 " "
Šeštad. " 9 " 12:30 "

Chicago Savings and Loan Association
6245 South Western Avenue. Chicago 36 GROvehill 6-7575

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate **4 1/2%** per annum Effective April 1, 1960

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAymarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

Juozo Kajeko kalba

(J. Kajeko, Lietuvos atstovo, kalba pasakyta Lietuvos nepriklausomybės 44 m. paskelbimo sukakties proga, Detroit, Mich., 1962 metais vasario mėnesį 25 d.)

(Tęsinys)

Istorija iškalbingai moko, kad tironai neamžini. Kur šiandien Hitleris ar Mussolini? Jų dargi palaikai išnyko, kaip dūmai blaškomi vėjo. Tas, kuris ištikimai pildė Stalino valią ir kopė per kitų lavonus į jo sostą, pagarbiamai nešė jo karstą, per laidotuves liaupsino pagyrus, pirma patogia proga, nakties tamsumoje, išmetė jo lavoną iš Lenino kaimynystės į patvorį. Jis spyrė tam, kuriam gyvam gopaką šoko ir prasižioti neišdrįso. Rusai turi puikią Krylovo pasakėčių apie "drašulį" asilą, kuris nudvėsusiam lūtiui irgi spyrė (I ja jevo toptal).

Jau kartą praityje lietuvių tauta 120 metų nešė vergovės jungą ir pirmą kartą jo nusikratė. Ji jo nusikratys ir ateityje. Mūsų viltys paremtos ne tik istorija, bet ir šių dienų, dargi pastarųjų dienų, tikrove.

JAV-jos tos vilties žibintas. Jau beveik 22 metai, kai šio krašto vyriausybė pasmerkė ir

tebesmerkia Sovietų smurtą Baltijos valstybių atžvilgiu. Ji žino, kad Sovietų okupacija tu kraštų žmonių ne laisvai pasirinkta, bet jiems primesta. Negimė dar tauta, kuri sava valia laisvę išmainytų į vergovę. Jau eilė metų, kai Valst. Dep-tas, Vasario 16-tos dienos proga paskelbia pareiškimą patvirtinantį tą šaunų JAV Vyr-bės nusistatymą Lietuvos atžvilgiu. Valstybės sekretorius Dean Rusk savo rašte Lietuvos atstovui tokį pareiškimą padarė ir šiomet. Aš jį pakartojau, kad neiškreipus, jo originalę kalbą, kurią, tikiu, visi suprasite:

"On the forty-fourth anniversary of the rebirth of Lithuania as a free and independent state I extend to you, as the representative of Lithuania, the good wishes of the Government and people of the United States for the Lithuanian nation. Though their independence has been suppressed by forced incorporation into the Soviet Union, the Lithu-

Astronautas John H. Glenn, kuris erdvėje atliko 80,428 mylių kelionę, New Yorke buvo pagerbtas keturių milijonų žmonių minios.

anian people have not ceased to show their determination to maintain their ideals and preserve their national heritage. The American people admire your countrymen for this devotion to freedom. The United States, by refusal to recognize the Soviet annexation of Lithuania, registers its support of Lithuania's cause as well as its faith that the Lithuanian nation will endure".

Siemet taip pat, pirmą kartą istorijoje, JAV prezidentas priėmė — Amerikos lietuvių delegaciją pačią Vasario 16-tos dieną. Ta diena nepripuolamai, bet sąmoningai buvo Baltųjų Rūmų parinkta. Vien toji aplinkybė labai daug sako. Ta audiencija didelė lietuvių visur pasaulyje paguoda.

Niekad Lietuvos pasiuntinybė Washingtone nematė taip skaitlingų, aukštų ir taip šiltai Lietuvai nusiteikusių Valstybės Dep-to pareigūnų ir jų ponų, kaip šiomet Vasario 16-tąją. Niekad taip pat Washingtoniškė spauda taip šiltai apie lietuvius ir Lietuvą neatsiliepė, kaip šiomet.

Gausios ir gražios, kaip kasmet buvo šiomet ir JAV senatorių bei kongresmanų kalbos Kapitolyje, su Michigano atstovų kalbomis imtinai. Skaitlingi buvo ir gubernatorių Vasario 16-tos pareiškimai.

Šia iškilminga proga pasinaudojęs, aš noriu viešai lietuvių tautos, jūsų ir savo vardu, pareikšti giliai nuoširdžią padėką JAV prezidentui, Amerikos vyriausybei su valstybės sekretorium imtinai, JAV senatoriams ir kongresmenams ir bendrai Amerikos žmonėms už taip kilnią laikyseną ir taip didelę senos datos palankumą Lietuvai ir jos kenciančiai tautai.

Kada kitur Lietuvos atstovavimas ima blesti, aš džiaugiuosi, kad su Vasario 16-tąją atgimė kaimyninė Kanadoj Lietuvos konsulo veikla. Kanados lietuviai jau nebe našlaitiai. Tai irgi reikšmingas viltį žadinąs reiškinys. Aš su apgalvestavimu susilaikiau nuo vykimo į greitimą už upės Windsorą, nes ten naujo konsulo teritorija. Pritinka, kad jis pirmas ją aplankyti.

Viltimi dvelkia Afrikos kontinentu einas tautų pavasaris ir ženklai rodo, kad "didžiojo tėvynė" — neramu. Viltį gaivina ir šių metų jubilias — Maironis. Jis vilties ir Lietuvos prisikėlimo bei jos nedarumo poetas. Stiprinkimės jo raštais.

Bet žavėtis būsimu Lietuvos prisikėlimu — permaža. Be vilties, reikalinga dar ryžto, budėjimo ir darbu.

Aš tikiu, kad ši Vasario 16-toji nueis į išsivijos istoriją, kaip posūkiu į Amerikos lietuvių vienybę diena. Vienybėje mes būsim svaresni ir Lietuvai naudingesni. Aš sveikinu išauštantį "vardan tos Lietuvos" vienybės dieną.

Buvo lietuvių, kurie apgalvestavo negyvenę "Aušros" laikotarpį ir neturėję galimybes pasišvęsti, kaip savo laikui Valančius, Basanias ar Kudirka. Dabar tą galimybę turime. Mes turime progą pasišvęsti kilniam,

aukštam ir garbingam idealui: Lietuvą priekelti.

Turime ne tik progą, bet stačiai pareigą. Turime ir budrią palydovę — sąžinę, kuri persekios kiekvieną, kas išdrįstų Lietuvą jos sunkioje valandoje užmiršti ir savyje lietuvių užmušti.

Kada Kristus Alyvų darželyje maldavo, kad Jo kančios taurė būtų atitolinta, Jo numylėti apštalai, vietoj budėti — užmigo. Kristus jiems pastebėjo: "Argi negalėjote valandėlę su manimi pabudėti?"

Šiandien lietuvių tauta ne Gologotos išvakarėse, šiandien ji faktiškai eina kryžiaus kelius. Daugeliui tame kančios kelyje nusiviro galva, nusiviro ji ir už jus, laimingus išsivijos ir tremtinius laisvėje. Tat, budėkime ir dirbkime, kad nesusilauktume gyvenimo saulėlydyj sąžinės priekaišto. "Argi negalėjote su kenciančia tauta valandėlę pabudėti ir dėl jos pasišvęsti?"

Kada Kaimas užmušė Ablių, Dievo balsas jį persekiojo: "Kur tavo brolis Ablius?" Nuo savos tautos nusigręžusių lietuvių irgi

V. K. BANAIČIO PRANEŠIMAS

Kovo 10 d. 7 val. vakare jaunimo Centro didžiojoje salėje yra rengiamas Valterio K. Banaičio pranešimas. V. K. Banaičis šiuo metu jau lankosi lietuvių apgyventose JAV vietovėse ir jo kelionė vyks nuo New Yorko iki Los Angeles ir atgal. Kur tik yra kiek didesnis lietuvių kolonijos, V. K. Banaičis lankysis su paskaitomis - pranešimais.

Prelegentas šiuo metu yra įsikūręs Miunchene. Vakary Vokietijoje. Ten jis dirba JAV organizacijos Free Europe išlaikomame radijo siųstuvų centre ir yra Informacijos skyriaus viršininko pavaduotojas. Tame skyriuje susieina visos radijo, spaudos ir liudininkų žinios apie padėtį už geležinės uždangos. Tuo būdu V. K. Banaičis yra sovietikoje vienas iš geriausiai informuotų lietuvių.

V. K. Banaičis yra pseudonimu parašęs knygą — "Raudonųjų Viduramžiai" ir, be to, nuolat bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje, o taip pat ir Vokietijos spaudoje.

Prelegentas yra pilna to žodžio prasme Mažosios Lietuvos lietuvis, nes gimė ir augo Rytprūsioje netoli Tilžės. Atėjus naciams valdžion ir pradė-

persekios balsas: "Kur tavo tėvynė, kur tavo tėvų bei protėvių kapai?" Jeigu toji tėvynė ir kapai mindomi okupanto purvino bato, lietuvių garbinga pareiga veikti, kad Lietuva nuo jo išlaisvinus. Laisvė nedaloma. Tat, Lietuvos laisvės klausimas visio laisvo pasaulio reikalas. Kas dirba Lietuvai — dirba ir Amerikai.

Lietuva — tai mes!
Mes jos gyvas kraujas,
Kol plaka mūsų širdys ir
/norais ir darbais/
(J. A. Jūragis)
(Pabaiga)

jus lietuvius persekioti, V. K. Banaičis, asmeniškai patyręs didelės skriaudos gimnazijoje, 1937 m. perbėgo Lietuvon, kur išėjo mokslus ir subrendo.

Pasitraukęs Vokietijon nuo antrosios bolševikinės okupacijos, V. K. Banaičis buvo aktyvus lietuviškųjų organizacijų narys, organizavo chorą ir meno ansamblius Šiaurės Vokietijoje ir vienas iš pirmųjų įėjo į vokiškuosius radiofonus su lietuviškąja kultūrine programa. Būdamas aktyviu LB nariu Vokietijoje, jis yra ypačingai atsidėjęs lietuvių populiarizacijos Vokietijoje darbu ir jo pastangų dėka lietuviškoji muzika ir literatūra yra turėjusi daug progų pasirodyti daugelyje Vokietijos radiofonų.

GRAŽIAI PAMINEJO MILASEVICIAUS GIMTADIENĮ

Praeitą sekmadienį, kovo 4 dieną, Liepos restorane gražiai buvo paminėta Povilo Milasevičiaus 70 metų sukaktis. Susirinko didokas būrys artimesniųjų Povilo draugų, ilgų metų bendradarbių ir visuomenininkų, su kuriais Povilas ilgus metus dirbo ir tebedirba visuomeninį ir kultūrinį darbą. Povilas Chicagoje giminių neturi, tai ir minėjime buvo daugiausia draugai, frentai, kapinių direktoriai, komitetų nariai ir seni veikėjai su šeimos.

Susirinkusieji social pavalgė Geištarinės skaniai paruoštų įvairiausių valgių ir išgėrė geros degtinės bei alaus. Užkandus ir gimtadienio keiką suvalgius, prasidėjo kalbos. Kalbėjo lietuvių Tautinių Kapinių pirmininkas Juozas Balčiūnas, išdininkas Antanas Tamkevičia, finansų komisijos narys Juozas Skutas, sekretorius Martynas Gudelis, užveizda Stanley Kaslas, direktoriai Karolis Alek-

siūnas, Povilas Danbaras, Gustas Rimkus, Algirdas Micekevičius, Jonas Zalatoris, ilgus metus buvęs kapinių užveizda Viktoras Schultzas, jo žmona Stella ir kiti. Sophie Milasevičienė padėjo visiems, kad teikėsi atvykti, o paskutiniu kalbėtoju buvo Povilas Milasevičius.

Kiekvienas kalbėtojas priminė šį tą naudingą iš praeties ir išskėlė aiškėn sukaktyvininko gerą būdą, teisingą elgseną ir naudingą visuomeninį darbą. Ne tik tai šiandien, bet ir praityje, kai Chicagos Lietuvių Draugijai, Naujienoms, Lietuvių Tautinėms Kapinėms ar kitai organizacijai buvo reikalingas teisingas ir pilnai patikimas žmogus, tai visuomet komiteto narių akys nukrypavo į Povilą Milasevičių. Už šias geras savo būdo ypatybes jis yra plačių sluoksnių gerbiamas ir mylimas.

Minėjimas baigėsi labai geroje nuotaikoje. Visi linkėjo Povilui geros sveikatos ir 80 metų sukaktį minėti toje pačioje vietoje. *Dalyvis*

Mirė prof. Tawney

Londone mirė profesorius Richard Henry Tawney, 81 metų anžiaus, Britanijos socialistų pionierius ir vienas žymiausių Anglijos mokslininkų, pagarsėjęs kaip geriausias Anglijos ekonominės istorijos autoritetas. Nors gimęs aristokratu, jis visą amžių skelbė žmonių lygybę ir ardė socialinės nelygybės aptvarus. Jis buvo Londono universiteto ekonominės istorijos profesorius ir parašė dvi labai plačiai skaitomas knygas: The Acquisitive Society ir Religija ir kapitalizmo augimas.

Skaitykite

ir platinkite

"NAUJIENAS"

PROPOSED RATE ON INVESTMENT ACCOUNTS
4 1/2%

join our stainless club

5 VIENETŲ PELLIO - SAUKSTŲ SETAS TAUPYTOJAMS DOVANŲ

Mūsų turtas viršija \$21,000,000.00

SANTAUPOS, ATNESTOS PRIEŠ KIEKVIENO MĖNESIO 15 DIENĄ, GAUS DIVIDENDUS NUO 1 DIENOS

District Savings AND LOAN ASSOCIATION

3130 South Halsted Street • Chicago 8 • Cliffside 4-0104
ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

VALANDOS:

Pirmad.	nuo 9 iki 4
Antrad.	" 9 iki 4
Trečiadienis	uždaryta
Ketvirt.	nuo 9 iki 8
Penktad.	" 9 iki 6
Šeštadien.	" 9 iki 1

Ar Jūs esate toks LINKSMAS? Jei ne, tai pradėkite TAUPYTI SIANDIEN!

Metropolitan FEDERAL Savings and Loan Association

2202 W. Cermak Road Chicago 8, ILL. Virginia 7-7747

Chartered and Supervised by the U.S. Government

METINIS DIVIDENDAS mokamas visoms santaupoms

4 1/4%

Partraukime Jūsų pinigų į kitur, jei atnešite savo banko knygutę. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Prezidentas

ISTANČIOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadienis nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadienis nuo 9-tos val. ryto iki 1 val. popietės. Trečiadienis visiškai uždarytas.

SPECIAL OFFER:

One dollar puts a new flameless electric range in your kitchen

Free installation - limited time only
Any make or model of electric range

You must be satisfied or your money back

Jūs pamėgsite modernišką virimą elektra! Ir štai kodėl:

Jūs virtuvė liks švari dvigubai ilgiau, nes verdant elektra nėra liepsnos ir todėl nėra nei sočiųjų, nei purvo * Temperatūra Jūsų virtuvėje lieka bent 10 laipsnių žemesnė, nes Jūsų elektrinė krosnis izoliuota iš visų pusių (ne tik iš penkių) * Spinduliuojantis elektrinės krosnies karštis iškepa kepsnius, sultingusnius už bet kada Jūsų ragautus * Spinduliuojantieji elektriniai kaitintuvai įkaitina per akimirka... nereikia laukti iki įkais, ir

Jūs negaishinate laiko... ir, kai Jūs iškepa kepsni elektrą, jis išrodo taip, lyg būtų buvęs iškeptas ant žarijų * Elektrinės krosnies paviršius praktiškai išsivalo pats — ir puodai bei keptuvės lieka švarios ir blizgančios. Be to, elektrinės krosnis labai ekonomiškos.

ATKREIPKITE DĖMESĮ Į SIDABRINIO DOLERIO ŽENKLUS, ESANČIUS ANT DABAR PARDUODAMŲ KROSNIŲ.

NOTE: This special dollar-offer applies to a standard wiring installation for an electric range in any single-family dwelling served by Commonwealth Edison or Public Service Company and includes necessary wiring.

Commonwealth Edison Public Service Company

© C. E. Co.

NAUJIENOS THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc. 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYMARKET 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months. \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje: metams \$13.00, pusei metų \$7.00, trims mėnesiams \$4.00, vienam mėnesiui \$1.50

Užsienioose: metams \$16.00, pusei metų \$8.00, vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos: Chicagoje ir priemiesčiuose: metams \$15.00, pusei metų \$8.00, trims mėnesiams \$4.00, vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ oštas ataras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-tos.

Vakarų kapitalas Leipigo mugėje

Saksonijos didmiestyje Leipige, rytinėje Vokietijos zonoje, pereitą sekmadienį prasidėjo tarptautinė mugė. Ją oficialiai atidarė iš Maskvos atsisūstas Sovietų Sąjungos pirmasis premjeras pavaduotojas ir užsienio prekybos ministras Anastas I. Mikoyanas drauge su rytinės Vokietijos komunistų viršila Walteriu Ulbrichtu.

Tarp užsienio prekybos bei pramonės kompanijų, dalyvaujančių Leipigo mugėje, yra įsiregistravusių daugiau kaip 1,750 firmų iš Vakarų Europos kraštų.

Nepaisant to, kad Ulbrichtas, su Kremliaus pritarimu, pastatė skersai Berlyno miestą cemento ir spygliuotų vielų "Gėdos Sieną"; nepaisant to, kad Ulbrichto policija šaudo vyrus, moteris ir vaikus, kurie bando pro tą sieną pabėgti į vakarus, — vistiek laisvos Europos kapitalistai nerado galima atsakyti progos padaryti biznį su komunistiniais despotais!

Neatsisakė net ir vakarinės Vokietijos biznierių. Į Leipigo mugę atvyko iš Vokietijų Federalinės Respublikos 628 kompanijų atstovai su savo prekėmis — didesnis skaičius, negu iš bet kurios kitos nekomunistinės šalies. Kancleris Konrad Adenauer leido jiems dalyvauti, nepaisant Gėdos Sienos!

Spaudoje, beje, Bonnos vyriausybė bando pasiteisinti. Amerikos korespondentui ji pasakė, kad šiemet dalyvauja komunistų mugėje kur kas mažiau vakarinių vokiečių kompanijų, negu pernai, kada dalyvavo 1,470, ir kad atsiskak dalyvauti pačios stambiausios kompanijos.

O iš Britanijos šiemet dalyvauja 270 kompanijų — 50 kompanijų daugiau, negu pernai. Iš Prancūzijos 320 kompanijų — šiek tiek daugiau, negu pernai. Iš Švedijos — 98 kompanijos, iš Austrijos — 204.

Tai matote, kaip laisvųjų šalių kapitalistai "kovoja" prieš komunizmą.

Varžybos dėl pelno

Amerikos korespondentas Gaston Coblenz, nuvykęs į Leipigą pasidaryti, aplankė britų paviljoną ir paklausė Britanijos Pramoninių Sąjungos atstovą, ar jie nesijautė elgiąsi negerai akivaizdoje komunistų smurto Berlyne? Jisai atsakė:

"Jei Britanijos biznieriams lieptų nevažiuoti į Leipigą, tai visiškai natūralus jų atsakymas būtų paklausti, ar yra garantija, kad taip elgsis ir jų kompetitoriai Vakarų Vokietijoje ir kitose šalyse."

Visiškai natūralu, kad Britanijos biznieriams pirmoje vietoje rūpi neapsileisti savo konkurentais (kompetitoriais) vokiečiais, prancūzais ir kitais! O kai dėl komunizmo, tai jau David Lloyd George anamet yra pasakęs: "Mes

APŽVALGA

Dar vis karščiuojasi

Brooklyno "Darbininkas" dar vis nepaliauja straksčjęs, mėginamas suversti kalte dėl p. Vileišio nepasisekimo ir LB centro valdybos netakto Alto sekretoriui.

Čia nurodysime tik kelis faktus, kuriuos "Darb." arba visiškai užtyli arba iškreipia.

1. Dr. P. Vileišiui ėmus skelbti spaudoje, kad jisai organizuoja Liet. Bendruomenės vardu delegaciją pas prez. Kennedy, kuris ją priimsias vasario 16 d., LB centro valdyba pranešė Vileišiui, kad jisai neturi galios delegaciją organizuoti, ir liepė jam šitą savo veiklą sustabdyti. LB centro valdybos 4 nariai, atvykę į bendrą su Alto Vykd. Komiteto posėdį, apie šitą savo nutarimą ir patvarkymą pasakė (vasario 5 d.).

2. Kadangi Vileišis vistiek nepalioję šaukęs telefonu įvairius asmenis, kviesdamas juos dalyvauti jo organizuojamoje "delegacijoje", tai LB centro valdyba nutarė išsiuntinėti laiškus visiems Vileišio kviesiems asmenims, painformuoti juos, kad p. Vileišis nebuvo autorizuotas organizuoti delegaciją, ir juos atsiprašyti. LB vicepirmininkas V. Adamkavičius, atvykęs į "Naujienu" redaktoriaus kambarį, pasakė, kad tokie laiškiniai su paaiškinimu ir atsiprašymu, jau išsiųsti ir kad jisai pats (p. Adamkavičius) tuos laiškus imetė į pašto dėžę.

Kodėl "Darb." šituos faktus slepia? Kodėl juos slepia p. Adamkavičius ir Jasaitis? 3. "Darb." kartoją pasakas ty, kurie sakė, kad audiencija pas JAV prezidentą buvo laimėta "LB iniciatyva", o ne Alto. Kaip tik atbulai! Audienciją gauti Alto Vykd. Komitetas pradėjo rūpintis jau 1961 m. balandžio mėn. Asmuo, kuris šiame reikale Altui tarpininkavo

Jak delegaciją patvirtinti gali tikai Baltojo Namų pareigūnai, kurių žiniai šitas reikalas yra pavestas — atseit, Special Assistant to the President ir jo padėjėjas. Šitą autoritetą Alto sekretorius ir turėjo galvoje, kada jisai kalbėjo apie delegacijos sąstato patvirtinimą bei audiencijos programos nustatymą. LB valdybos nariai, kurie nenorėjo tikėti, kad tai tiesa, palyš įsitikino, nuvykę į Washingtoną, jog programos keisti negalima. Viešbutyje susirinkę, jie protestavo ir triukšmavo, bet nieko nepesė.

Tai kam dabar dumti publikacijai akis ir pasakoti nebūtinai dalykus?

vedame prekybą ir su kanibalais (žmogėdromis)!"

Galima numanyti, kokį sunkų uždavinį turi prez. Kennedy, kuris stengiasi suriktuoti demokratinę šalių jėgas prieš Maskvos imperializmą.

Tačiau kai kurie žmonės JAV prezidentą puola, prikašiodami jam nuolaidumą Maskvai, ir net atsiranda gudruolių, kurie įtaria prezidentą ir jo administraciją sutinkant "parduoti" Lietuvą bei kitas komunistų pavergtas šalis.

Pavojus laisvei gresia ne iš Amerikos, o iš tų valstybių, kurių kapitalistai turi tik vieną tikslą gyvenime: pasidaryti kaip galint daugiau pelno.

PRANĖS LAPIENĖS SUSIŽAVĖJIMAS

LAISVOJI TRIBUNA

S. m. vasario 16 d. "Vienybė" 7 nr. išsidėjo Pranės Lapienės rašinį, pavadintą "Laiškas Salomėjai Narkelūnaitėi". Tas rašinys — tai didelė panegirika Salomėjai Narkelūnaitėi už parodytą filmą ir įspūdžių iš Lietuvos parašymą.

Tas filmas ir įspūdžiai jai net ašaras išspaudė. Nieko negalima nei pridėti nei atimti, nes tai skonio ir supratimo reikalas.

Tame pat rašinyje, be panegirikos Salomėjai Narkelūnaitėi, duodama vėjo visiems, kurie drįsta šaipytis iš sovietinės santvarkos. O ypač iš apdovanojimo ordinaris kiaulių šerėjų ir karvių melžėjų.

"Tie Tavo žodžiai man priminė ir mūsų kai kuriuos žmones, kurie su pasipiktinimu sutinka žinia, kad tokia ir tokia karvių melžėja ar kiaulių šerėja tapo apdovanota ar atžymėta. Aš negalau suprasti, kaip jie gali žinėti su tokia paniaka į žmogų, kuris jiems duoną uždirba (Amerikoje gyvenantiems su tikrai duonos neuždirba S. J.). Ypač man šturpu kai kumečio vaikas, net mokslo ragaves, išleidžia iš savo burnos tokius žodžius, nors ir jo paties tėtų rankos kietos, kaip padai", graudėnas Lapienė.

Juoktis ar piktintis, kad kiaulių šerėja ar karvių melžėja apdovanojama ordnu už savo darbo vaisius, tikrai būtų negražu. Deja, juokiamasi ar piktinamasi ne iš to. Juk jeigu poniai Lapienėi tenka paskaityti Lietuvoje leidžiamus laikraščius, tai ten skelbiamas, kad toks ar anoks kolkūkas, partijos paragintas, padarė nutarimą, kad jų kolkūkyje paršelių skaičius išpildys partijos nustatytą normą. Viename laikraštyje buvo skelbta, kad Panevėžio apskrityje (rajone) viename kolkūkyje kažkokios Stasės prižiūrimos veislinės kiaulės atsivedusios po 12 paršelių, o viena net 13 paršelių. Nustatyta norma buvusi ne tik išpildyta, bet net ir "perpildyta". Už tai kiaulių šerėja gavo ordną.

Kaipgi iš tokio dalyko nesijuoksi ar nesipiktinsi? Kuo čia dėta kiaulių šerėja? Kiekvienas suaugęs žmogus žino, kokiu būdu atsiranda paršeliai. Kiekvienam žinoma, kad kiaulių šerėja paršelių skaičiaus negali nei sumažinti, nei padidinti. Tai ir juokiamasi ar piktinamasi, kad skiriamas ordnas už tokį darbą, kurio kiaulių šerėja nėra nei atlikusi, nei galėjusi jį atlikti. Grubiaiariant, tai yra kuiliio ir kiaulės nuopelnai.

Tas pats ir su karvių melžėjomis. Skelbiama, kad tokios tai karvių melžėjos už išpildymą virš partijos nustatytos pieno normos (primelžimą daugiau

pieno) buvusios apdovanosotos ordnais. Aišku, jeigu melžėjai būvo priskirtos melžti pieningos karvės, tai ji galėjo viršyti nustatytą normą. Bet kitai melžėjai tenka melžti mažiau pieningos karvės, tai kokių būdu ji gali tą normą išpildyti? Jeigu karvelė gali duoti ir duoda per dieną tik 5 litrus pieno ir jos pieno gaminimo aparatas — tęsmuo tik tiek sugebą pagaminti, tai ar melžėja bus pajėgi daugiau jo išmelžti. O jeigu ji negali daugiau iš karvelės pieno išmelžti, tai kokių būdu ji tą normą išpildys? Aišku, ji tos normos ir neišpildys. Berods, Pasvalio rajone viena melžėja išpildydavo normą ir būtų gavusi ordną, bet paaiškėjo, kad ji partiją apgaudinėdavo ir į pienelį vandens įpildavo. Vadinasi, pasidarė "liaudies prieku". O kurgi ji vargšėlė turėjo daryti, jeigu jos karvelės nenorėjo nustatytą normų laikytis.

Va, poniai Lapienė, iš to ir juokiamasi, kad dalinami ordnais už tokius dalykus, kurių žmogus dar nepajėgia pakeisti — atlikti.

Tiesiog keista, kad poniai Lapienėi šturpas nukrečia, girdint kumečio vaiką ir net mokslo ragavusio kritikuojant sovietinę santvarką. Argi kumečio vaikas negirdi, kaip ten "gerai" jo tėveliams, broliams, seserims bei pažįstamiems už jų darbo vaisius atlyginama. Už visą jų trušą atlyginama tik nuotrupelėmis, o kitkas išvežama į plačiosios tėvynės plotus "broliams" maitinti. Nejaugi kumečio vaikas turėtų būti aklas ir nebylys?

Toliau jau nueina į bolševikinį stilių ir pošina: "Tie kai kurių raštų autorių, niekinančių viską, ką mūsų broliai Lietuvoje atsiekia, susidaro įspūdis, kad jie norėtų matyti savo tėvynę nykstančią, žmones, praradusius ambiciją, nebesirūpinančius jokia lietuviška veikla, neišleidžiančius jokių knygų. Būvo net išsireikšta, kad būtų buvę gerai, jei visi lietuviai būtų išbėgę. Kur? Kad pražūtų savo tautai? Jau ir taip per daug išbėgo, ir jie leidžia dienas be naudos savo tautai!"

Vargu ar ponai Lapienė ras lietuvių, kuris norėtų, kad lietuviai Lietuvoje nyktų. Lieti krodiliškas ašaras, kad tų lietuvių per daug iš Lietuvos išbėgo, nesuderinta nei su krikščionyste, nei su lietuviyste. Kiekvienas bėgo iš Lietuvos ne dėl kažkokių kitokių išrokavimų, bet bėgo savo ir savo artimųjų gyvybes apsaugodami. Iš visų pabėgėlių masės vargu ar būtų pajėgę nors ir mažas nuosimtelis prisitaikyti prie bolševikų. Tai nejaugi ponai Lapienėi bū-

Bashir Ahmad zindabad!

Pranešama, kad Amerikos viceprezidento Johnson draugas, kupranugarių varovas Bashir Ahmad, Pakistane susilaukė jam pažadėtos viceprezidento dovanos. Jungtinių Valstybių ambasadorius Pakistane ir Fordo atstovas įteikė Ahmadui naują sunkvežimį (traktą) su dviem dėžėmis atsarginių dalių ir viena dėžė instrumentų. Toks sunkvežimis Pakistane kaštuoja \$5,000 ir muitas dar \$1,200, bet Pakistano valdžia Ahmadui, kaip paties JAV viceprezidento globotiniui, muitą dovanojo. Dabar Bashir Ahmad nebėra

Bashir, o yra Sahib Ahmad. Vadinasi, "ponas Ahmadas". Jį jo kaimas išsirinko savo seniūnu ir nuo šiol jis nebevarinėš kupranugarių, o važinėš sunkvežimiu.

Kai Sahib Ahmad naujame sunkvežimyje grįžo į savo molinį namelį, visi jo kaimo gyventojai susirinkę šaukė "Bashir Ahmad zindabad!" Kas reiškia "tegyvuoja Bashir Ahmadas!" ir "Bashiro draugai amerikiečiai zindabad!"

Pakorė 1 vienuolį

Ceilono sostinėje Colombo nuteistas pakarti budistas vienuolis Taldava Somarama, kuris nužudė Ceilono ministerį pirmininką Solomoną Bandanaraikę. Kitas vienuolis Mapifigama Budharakkita nuteistas visam amžiui kalėti.

ty maloniau buvę, kad jų dalis būtų pūti lietuviška velėna, o daugumos kaulai būtų išbarstyti šalčio Sibiro tundrose? Klauku girdėti ir skaityti tokius teigimus, kuriais svaistosi bolševikiniai enkavedistai.

Toliau: pūdamas vadinamuosius "dypukus", žinovės balsu teigia... "bet faktiniai nuo 1944 metų nieko nepamiršo ir nieko neįsmoko". Žinoma, senesnio amžiaus žmogus, atvykęs į šią šalį, negalėjo daug ką išmokti. Nebent fabriko darbininko ar šlavėjo amatai. Bet pamiršti tikrai nepamiršo, ir iki šio gyvenimo, nepamirš bausių bolševikinių siuntėjimo laikų. Tėvų, brolių giminių, pažįstamų kaimynų ir net jų pačių išgyventos kančios pergiliai įstrigo į jų smegenis. Visa tai gali pamiršti tik už jūdosiškus rablius parsidavęs ar psichiniai pakrikęs.

Baigdama ji rašo, kad ir ji norinti leisti į tokią pat kelionę, kaip ir Salomėja Narkelūnaitė. Sėkmės Pranei Lapienėi.

Gal ponai Lapienė, grįžusi iš Lietuvos, sugebės ir mums paaiškinti, kokių būdu ten kiaulių šerėkės sugeba paršelių skaičių padidinti... Stasys Juškėnas

PETRAS RUSECKAS

Baudžiava

KAS GI BUVO TOJI BAUDŽIAVA 86.

DAR APIE LAISVUOSIUS ŽMONES, MIESTIEČIUS IR DVARŲ TARNUS:

Tame pat K. M. S. archyve yra ir dar kelios, baudžiavą liečiančios bylos. Viena iš jų pasakoja, jog 1851. V. 6. Kašonių dvaro laisvasis žmogus Aleksandras Marcinkevičius, gyvenęs Slabados kaime, padavė prašymą Kauno miesto tarybai, kad si leistų jam su šeima persikelti į Stakliškių (Alytaus aps.) valdžios valstiečių bendruomenę. Byla, kaip ir paprastai anais laikais, irgi užsitęsė, nes vos tik 1855. III. 1. Kašonių dvaras išdavė Marcinkevičiui raštą, jog Marcinkevičius su dvaru iš visko yra atsiskaltęs ir dvaras nieko prieš neturįs, kad prašytojas būtų perkeltas į Stakliškių valdžios valstiečių bendruomenę. 1855. III. 2. taryba Marcinkevičiaus prašymą patenkino.

1858. VI. 19. Kauno miestiečių deputatai savo susirinkime nutarė atleisti iš savo tarpo miestiečių Vasilijų Darėnovą, kad jis, einant jo paties prašymu, galėtų persikelti į Trakų aps. valdžios valstiečių bendruomenę. Kauno mokesnių rūmai savo

1862. III. 14. raštu praneša, jog jie prieš tai nieko neturį.

Šios bylos savaime atrodo lyg ir nereikšmingos, tačiau iš esmės jos yra labai būdingos, nes parodo, jog baudžiavos laikais žmonėms bene geriausiai buvo gyventi valdžios žemėse, priklausyti prie valdžios (karališkųjų) valstiečių ir eiti jų prievoles, nes, einant 1840 m. įstatymu, laisvieji ir miestiečiai, apsigyvenę valdžios žemėse, čjo visos „karališkųjų“ prievoles.

Iš to paties K. M. S. archyvo būtų taip pat matome, kokia buvo sunki 1861 m. manifestu atleistiųjų iš baudžiavos dvarų tarnų būklė. Kitas gal visą gyvenimą tarnavęs už dyką dvarą paleistas iš baudžios, atsidūrė drauge su savo šeima sunkiausioje būklėje, nes buvo atleistas be jokio turto, be žemės, kaimelio. Nors ir kaip menkai tuomet buvo rūpinamasi vargšų žmonių reikalais, bet ir tai valdžios įstaigos atkreipė į juos savo dėmesį ir susirūpino juos šelpti. Štai Kauno valstiečių reikalų įstaiga savo 1863. VIII. 31 aplinkraštyje įvairioms valdžios įstaigoms rašo, kad šios atsiųstų jai būv. dvarų tarnų, kurie reikalingi pašalpos, sąrašus.

Keip mums jau yra žinoma, Muravjovas šiais būv. dvarų tarnais buvo ypač gabi susidomėjęs ir vedusiems išrūpino po 3 dešimties žemės sklypelius.

Dvarų tarnais baudžiavos laikais buvo vadinami visi tie, kurie nuolatos dirbo

dvarų darbus ir čjo visokias dvarų uždeklas prievoles — bernai, vežėjai, „liokajai“, kambarinės ir p. Ir jie, baudžiavos panaikinimo manifestą paskelbus, dar du meta, atseit, iki 1861. II. 19, čjo visas savo prievoles ir tą dieną automatiškai (savaime) baudžiavą baigė, bet daugelis dvarininkų tą jų teisę nuo savų tarnų buvo nuslėpę ir, tik Muravjovui įsikūšus, šie žmonės nuolajo dykai dvarams tarnavę.

P. Ruseckas. Kaunas.

KAS LENKINO MCSŲ ŽMONES. PAKAUNĖS BAUDŽIAUNINKAI

Pasakoja Jonas Domskis, gyv. Kaune, Aleksote, Veiverių g-vė 38, gimęs 1846 metais.

Mano tėvai, Baltrus ir Ona, čjo baudžiavą į Kleboniškių palivarką, 6 kilometrai nuo Kauno. Šis palivarkas priklausė Vilniaus vyskupui Žilinskiui. Be Kleboniškių vyskupas valdė Koncavos (Lapų v.). Lentonių palivarkus (prie Kauno) ir daugybę dvarų apie Vilnių.

Tėvai gyveno Ražių kaime pagal Nerį; į dvarą reikdavo eiti 4 kilometrai. Tėvai dirbo vieną valaką žemės ir gyveno neblogai: turėjo 4 arklus, 15 karvių, 10 avių, 15 kiaulių. Aplinkui buvo valdiška giria, taigi ganiavos užtenkamai. Už žemę tėvai mokėjo vyskupui 15 rublių per metus.

Ražių kaime buvo dar apie 30 gyventojų, kurie irgi tomis pačiomis sąlygomis

nuomavo iš dvaro po valaką žemės (daugiau dvaras neišnuomodavo). Tačiau gyvenimo nevisi vienodai: geriausia buvo tiems, kurie turėdavo daug sąvų, suaugusios šeimoms ir negerdavo. Būvo ir visai nusigyvenusių. Jei kam reikėdavo trobesius statyti, dvaras, suvaręs visus baudžiaininkus, pastatydavo.

Žmonės vyskupui Žilinski dvarė beveik niekad nematė. Visą Kleboniškių palivarko tvarką vedė urėdas Valkaitis. Tai būvo pasitaris ūkininkas. Raštininkai, darbininkai prižiūrėtojai (urėdai išvažiuavus) irgi buvo skiriami iš tų pačių baudžiaininkų. Mūsų urėdas ir prižiūrėtojai su žmonėmis elgėsi gerai; nebuvo atsitikimų, kad būtų ką nors mušę, moteris skriaudę ir p. Ir šiaip iš viso nebuvo puikus, buvo žmonėms prietamoms. Valkaitis kartu buvo ir valdžios viršaitis.

Žmonėms dvaran reikdavo eiti, kada šaukdavo ir buvo dvarė darbo. Kadangi Kleboniškiams priklausė tik vienas kaimas, su 30 gyventojų, tai dvarė darbo visuomet užtekėdavo: žmonės dvarui turėjo dirbti 260—300 dienų per metus. Ejo dirbti ir vyrai, ir moterys.

Mano tėvai išeidavo ankstyvais rytais ir grįždavo vėlais vakarais. Savo žemę reikdavo naktimis dirbti. Kadangi mes, vaikai, buvom dar maži, tėvams buvo labai sunku: miegodavo labai mažai ir tai, pasitarikydam, kad likdavo nenupiautos

pievos, jėvai supūdavo. Dvaro viską nudirbdavo. Kai kas, negalėdamas išgyventi, mesdavo nuomojamą žemę ir išeidavo į aplinkinius dvarus bernauti. Pav., taip padarė mūsų kaimo Jutkonis.

ZIAURUS DVARININKAS STATO BAZNYČIAS.

Už Vežūonos, kažkokiame dvarė, gyvenęs nusūses, bet labai ziaurus ponpalaiškis. Labai mušęs žmones. Į jį dvarą, kartą, užklydęs kažkoks bernas Ponas, prijojęs prie dirbančių, ir tą berną pavaišinęs bizonu. Bet šio draugas būta. Jis nusitraukęs poną nuo arklio, gerokai žandus apskaldęs ir numetęs nuo kaimo į upelį. Ponas užsimušęs, o bernas kažkur dingęs.

As pats, vėliau, pažinau vieną burlioką, kuris kažkur ties Raseimiais buvo savo poną nužudęs. Esą, burliokas įsimylėjęs vieną baudžiaininkę ir parašęs vedimui leidimo. Bet ponas pareikalavęs pirmos nakties teisės. Burliokas iš karto neva sutikęs, klasta prisitaikė, nudobė poną, pasigriebė savo mylėjamą, atbėgo į Kauną ir čia gyvenė, dirbdamas kaž kokiąje dirbtuvėje.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENA F"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES ir GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS 2850 W. 63rd STREET

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET

DR. C. K. BOBELIS INKSTU IR SĖLAPUMO TAKU CHIRURGIJA 42 N. LIBERTY ST. R. 25

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS NERVU, SMEGENU LIGOS, CHIRURGIJA 2737 W. 71st STREET

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGAS 4157 ARCHER AVENUE

DR. BR. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET

Dr. Aldona A. Juška AKIU LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS 2422 W. MARQUETTE ROAD

DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero, Ill.

Dr. Emily V. KRUKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 SO. ARCHER AVENUE

DR. A. MACIUNAS CHIRURGAS 2858 W. 63rd Street

DR. J. MESKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUS LIGŲ SPEC. 2454 WEST 71st STREET

DR. P. STRIMAITIS Bendra praktika ir chirurgija specialia 4664 SO. ASHLAND

Dr. E. STANAT-STANAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Mitybos ir svorio problemas 1951 W. IRVING PARK RD.

PER AVINO MALONE

Vaizdelis iš kolchozų gyvenimo Zemaitijoje (Pažodžiui paimta iš LTSR kompartijos officiozo "Tiesa" 1961 m. gruodžio 20 d. nr.)

Augau pas darbščiusius žemaičių kolūkiečius. Šieno, avių ir viso kito jie man negalėjo. Jutau, kaip riečiasi sprandas, raumenys plieniu virsta.

Vidurdienį aš jau žvengiau Klaipėdos tarprajoninėje "Veislininko" kontoros bazėje. Žiūriu, egzaminų laikyti čia atpy-

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS 2652 WEST 59th STREET

DR. V. P. TUMASONIS CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET

P. ŠILEIKIS, O. P. ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI Dr. Ant. Rudokas, Opt. 4455 SO. CALIFORNIA, YArds 7-7381

GRADINSKAS KOKIA TV JUMS: Dumont, RCA, General Electric, Zenith, Emerson

MOVING Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumu. ANTANAS VILIMAS 3415 So. Lithuanica Avenue

PERKRAUSTYMAI MOVING Leidimai - Pirmą apdrauda ZEMA KAINA R. ŠERENAS 2047 W. 67th Pl. WAlbrook 8-8063

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPa, 1490 kil. AM. 102-7 PM.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIENAS JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

liau ne vienas. Į bazę suko mašina po mašinos. Iš Plungės, Skaudvilės, Varnių, Skuodo, Šilalės rajonų. Ir visos jos pakrautės visokio plauko blizgančiais, įsigiančiais mano pažįstamais.

Prasidėjo telefono cirkšnimai į Klaipėdą. Kramtau avizėles ir stebiu, kas dėsia toliau. Kolūkiečiai pyksta, nes iš telefono ragelio ir tegirdėti: - Nėra Milučio... Nebuvo...

Maironis - Jonas Mačiulis gimė 1862 m. spalio 21 d., mirė 1932 m. birželio 28 d. Šiemet sukanka 100 m. kaip gimė šis tautinio atgimimo šauklys, ir 30 m., irgi šiemet sukanka, kai mirė Maironis.

Tad ir Detroito Lietuvių Kultūros Klubas nepraleido progos ir nutarė šiam iškiliam tautos sūniui, Lietuvos daininui, spaudos draudžiamojai laikotarpiu didžiausiam poetui, suirušti, kad ir kukly, bet nuoširdų ir geros intencijos pamėnėjimą.

Maironio paminėjimas įvyks kovo 11 d. 4 val. pp. Tarptautinio Instituto salėje, 111 E. Kirby g., prie pat Woodvardo

ANN E. BUKANTIS Pagal tėvus Janofonis GYV. 5555 S. Maple Ave. Mirė 1962 m. kovo 3 d., 11:05 val. vakaro, sulaukusi 50 metų amžiaus.

A. + A. LOUIS ZAREMBA GYV. 3001 So. Union Ave. Mirė 1962 m. kovo 3 d., 8:30 val. vakaro, sulaukęs senatvės.

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS 718 WEST 18th STREET Phone: SEley 3-5711

PETRAS BIELIUNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-572

- Kad aš, gerbiamasis... - Nemori avino, vežkis tą kuiną namo! - kaip kirvių nukirto Milūtis ir žirgitelejo prie kito arklio.

Be ceremonijų "egzaminatorių" išbrokavo trečdajį arklių, o dėl avinų buvo pasiryžęs nedaryti nuolaidų. Atėjo mano eilė. - Hm... - patampė man už lūpos. - Kaip bus su avinu? - Jūsų valia, gerbiamasis valdytojau, - glamždamas kepurę, atsakė Petras, nors žinojo, kad kolūkiečiai avinų netruksta.

- Tai sakysime, kad kvit, - plaukštelėjo liežuviu "Veislininko" vyriausiasis. - Tėbus kvit, - nedrąsiai atsakė Petras.

As, Bėris, nors ir per avino malonę, išlaikiau egzaminą. Stoviu ir galvoju: "Būrys kolūkių pirmininku, mėtė savo ūkius, turėjo tiegti vargti, kol mus pardavė. Pabandyk atsistųti paprastą kolūkių, supirkėjai iš viso kalbėti nenorės. Tokia čia tvarka! Tai būtų gera, kad kas nors įvertintų Milučio talentą ruošiant bėrius egzaminams".

Bėrio pergyvenimus užrašė A. Varkulevičius "Tiesa", 1961. XII. 20.

DETROIT, MICH. MAIRONIO PAMINEJIMAS Grazi tu mano, brangi tėvyne, Sėlis, kur miega kapus didvyriai, Ne veltui bočiai lave laip, Ne veltui dūniamai plačiai išgyrė. Maironis

Lucy Obecunas Pagal tėvus Glaudenis GYV. 4602 So. Rockwell Mirė 1962 m. kovo 5 d., sulaukusi pusės amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Nevardoms mieste ir parape.

George F. Rudmin 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS 718 WEST 18th STREET Phone: SEley 3-5711

PETRAS BIELIUNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-572

Astronautas John Glenn po visu pagerbimu ir priėmimu grizo atgal į Cape Canaveral, Fla.

Mėno muziejaus. Paskaitų skaitys ras. Balys Gražulis. Maironio eilėraščius bei būfades skaitys: Dalia Mikaitė, Luteija Mingelaitė ir Rimas Skaudaitis.

Prie šio renginio prisidėjo ir mūsų garbioji aktorė ir režisė Z. Arlauskienė - Mikšienė. Tad atėikime ir pabūkime kartu su Maironiu, pagerbkime šį didįjį tautos dainių.

Autobusu saugiausia Chicago transito administracija skelbia, kad važiuojamas ČTA autobusais yra saugiausias susisiekimas, būtent: 3.2 kartus saugesnis negu tramkiniu, 20.2 kartų negu lėktuvais ir 14 kartus saugesnis negu automobiliams ir taksi.

PRANEŠIMAI Susirinkimų ir parengimų - SLA 226 kuopos susirinkimas įvyks kovo 7 d. 8 val. vak. įprastoje svetainėje, 2600 W. North Ave.

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ 4605-07 So. Hermitage Avenue Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. California Avenue Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

Ervilko Draugiško klubo eilinis susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 7 dieną, Venghelauko salėje, 4500 S. Talman Ave., 8:00 val. vak. Visi nariai prašomi atsilankyti. Adela Burba, rašt.

SLA 36-tos kuopos nepaprastas mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 7 dieną Chicago Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street, 7:30 val. vak. Susirinkimas svarbus, nes bus balsavimas Pildomosios Tarybos ir rinkimas Seimo delegatų. A. Kaulakis, fin. rašt.

SLA 63 kuopos specialus susirinkimas bus trečiadienį, kovo 7 d. nuo 7:30 val. vakaro Palmer Park svetainėje, 111 St. ir Indiana Ave. Visi nariai maloniai prašomi dalyvauti ir atlikti savo pareigą, nes bus renkama Pildomoji Taryba ir delegatai į SLA Seimą, taip pat bus diskutuojama apie rengiamą kuopos banketą, kuris įvyks šį pavasarį, balandžio mėn. 28 d. (šeštadienį) Kultūros Klubu salėje, 10413 So. Michigan Ave. A. Laurutanas, kp. rašt.

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandose gražiausios gėlės ir vainikai, antkapinių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

LOVEIKIS Viskas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvoms, Bankietams ir Pagraifams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ SEVERLY HILLS GELINYČIA GELES VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71 Street Tel.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero Tel.: TOwnhall 3-2108-9

Trys moderniškos koplyčios Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktorai MAZEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS MAŠINOMS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ 4605-07 So. Hermitage Avenue Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. California Avenue Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

Ervilko Draugiško klubo eilinis susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 7 dieną, Venghelauko salėje, 4500 S. Talman Ave., 8:00 val. vak. Visi nariai prašomi atsilankyti. Adela Burba, rašt.

SLA 36-tos kuopos nepaprastas mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, kovo 7 dieną Chicago Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street, 7:30 val. vak. Susirinkimas svarbus, nes bus balsavimas Pildomosios Tarybos ir rinkimas Seimo delegatų. A. Kaulakis, fin. rašt.

SLA 63 kuopos specialus susirinkimas bus trečiadienį, kovo 7 d. nuo 7:30 val. vakaro Palmer Park svetainėje, 111 St. ir Indiana Ave. Visi nariai maloniai prašomi dalyvauti ir atlikti savo pareigą, nes bus renkama Pildomoji Taryba ir delegatai į SLA Seimą, taip pat bus diskutuojama apie rengiamą kuopos banketą, kuris įvyks šį pavasarį, balandžio mėn. 28 d. (šeštadienį) Kultūros Klubu salėje, 10413 So. Michigan Ave. A. Laurutanas, kp. rašt.

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandose gražiausios gėlės ir vainikai, antkapinių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

LOVEIKIS Viskas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvoms, Bankietams ir Pagraifams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ SEVERLY HILLS GELINYČIA GELES VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71 Street Tel.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero Tel.: TOwnhall 3-2108-9

Trys moderniškos koplyčios Aikštė automobiliams statyti

Laidotuvių Direktorai MAZEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS MAŠINOMS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Įstaiga

AMBULANCE DIENA IR NAKTĮ 4605-07 So. Hermitage Avenue Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. California Avenue Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

CICERO

Dovanos, atminimai neišeis iš mados

C. Rakašius (Rokuch) savo motinėlei užsakė visiems metams Naujienas. Tai tikrai gera dovana ir visiems metams atminimas, kurį diena iš dienos paštininkas atneša. O kartais ir neatneša. Tada tai tikras skandalas!

P. Yuškienė atnaujino Naujienas visiems metams. Tai vis mirusio nylimo vyro atminimas. Nors jau daugiau kaip metai kai mirė, bet stovi akyse dieni ir naktį. Naujienos a. a. Yuškos buvo laikomos aukštoje pagarboje, ypač jų vyr. redaktorius Dr. P. Grigaitis. Tai senųjų metų atsiminimas, ir kiek tas žmogus yra Lietuvai dirbes ir nuo lietuvių nukentėjęs. Tai tikra senosios kartos pažiba ir pasididžiavimas! Tikrai šlykštu girdėti, kaip nesubrendę vaikėzai drįsta reikšti priekaištus ir užgaulioji.

Petras Dunda, jaunosios kartos žmogus, pagerbdamas savo mirusį uošvį a. a. Jucevičių, atsi-

naujino Naujienas. Keletą metų jaunieji Dundai laikė Liberty valgyklą ir visų klientų buvo gerbiami ir mylini, tad ir iki šių dienų jų pasigendama.

P. Dunda neapleidžia savo studijų, verčiau apleidė valgyklą, nes čia buvo pririštas ilgomis valandomis. Dabar paėmė laikiną darbą apdraudimų srityje — pas Metropolitan Insurance Co. Linkiu sėkmės ir neapleisti užsibrėžto tikslo!

Šiltuose kraštuose atostogas leidžia C. Genis su poniu ir J. F. Kimbarkas taip pat su poniu ir šeimos nariais. Užmiršo ne tik Cicero, bet ir savo Cicero Kareivių jubiliejinį banketą. Bet nėra ko pykti ir pavydėti, jei žmonės Floridoje rado šiltą gražų kampelį.

Liberty valgyklos šeimininkė p. Y. Chainakas taip pat pasiekė gražiąją Floridą. Atostogas kad ir trumpos buvo, bet geros. Sveika, linksma, energijos pilna grįžo prie savo mylimų klientų. Visi ją sveikina, gėrisi jos gražia išvaizda, — visa tai saulutei taip gerai padarė. O čia sniegas, ledai, šalta ir dar kaip!

Cicero D.

Waveland (Ind.) mokyklos mokyns Jimmy Rosney, atstovaujas tos mokyklos septintam ir aštuntam skyriams, paršė laišką, kuris pateko į Indianos kongresmano J. Edward Roush raštinę. Rosney prašo paaiškinti, ar yra toks įstatymas, kuris draudžia mokiniams kramtomąją gumą kramtyti mokykloje. Atsakymui jį laišką jis pridėjo ir keturių centų pašto ženklą.

JAV gyventojų priauga daugiau nei buvo spėta

Centro biuras Washingtono rado, kad gyventojų priauglis Jėngtinėse Valstybėse yra dar spartesnis, negu buvo spėta, tad apie 1970 metus JAV gyventojų skaičius bus tarp 209 arba 214 milijonų. Tiksliau apskaičiuota, kad gyventojų 1965 metais bus 196,217,000, 1970 metais bus jau 214,222,000. Šių metų sausio 1 dieną buvo 185,235,000.

Knyga apie Panevėžį

Gerb. Panevėžiečiai!

Po ilgo ir kruopštaus darbo knyga apie Panevėžį jau suredaguota ir parengta spaudai. Joje rašo virš 20 bendradarbių, duodami apie 70 įvairių straipsnių, kuriuose gausi geografinių ir istorinių žinių apie Panevėžio miestą ir plačiasias apylinkes. Labai galimas dalykas, kad arba Jūs arba Jums labai artimos apylinkės ar įvykiai šioje knygoje yra minimi. Ypač platus skyrius apie Nepriklausomybės laikotarpį ir žymesniuosis panevėžiečius. Knyga bus gausiai iliustruota. Tikime, kad ji bus įdomi ir kiti Lietuvos vietų žmonėms.

Knygai medžiaga rinko Redakcinė komisija (A. Rukuiža, A. Vadopalas, P. Žilys), o redagavo ir kalbą lygino Juozas Masilionis, neseniai parašęs ir išleides "Lietuvių literatūros" vadovėlio III ir IV d. Ši knyga bus maždaug "Lietuvių Enciklopedijos" formato ir turės apie 352 puslapius. Kaina 5 dol.

Čikagos Panevėžiečių klubas, šios knygos leidėjas, kreipiasi į Jus, prašydamas padėti išleisti šią vertingą knygą vienu iš šių būdų:

1. Ligi 1962 m. gegužės 1 d.

arba anksčiau atsiunčiant knygai leisti auką ir tūpant leidėju mecenatu.

2. Atsiunčiant 5 dol. ir tūpant prrenumeratorium.

Leidėjų mecenatų ir prrenumeratorių sąrašas bus išspausdintas knygoje.

Būsimieji labai dėkingi, jei šiuo klausimu painformuosite savo pažįstamus panevėžiečius ir atsiųsite jų adresus, rašydami Leidimo komisijos nariui: A. Vadopalas, 1647 S. California Ave., Chicago 8, Ill.

Pinigus ir užsakymus siųsti šiuo adresu:

Panevėžiečių Klubas, Savings Account Number 10589, Mutual Federal Savings and Loan Association, 2202 West Cermak Road, Chicago 8, Ill.

Redakcinė komisija

J. Masilionis, A. Rukuiža, A. Vadopalas, P. Žilys

Finansų komisija

Baleišis, Juknevičius, Žumbakis

Panevėžiečių klubo v-ba

Dr. S. Biežis, J. Kazanauskas, dr. J. Juodikis, J. Jadviršis, P. Dirksis.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Kerner padės Yates laimėti

Illinojaus gubernatorius Kerner pareiškė, kad jis dės visas pastangas, kad kongresmanas Sidney R. Yates ateinančiuose rinkimuose iš respublikonų mažumos vado senate, senatoriaus Everett M. Dirkseno, paveržtų senatoriaus vietą. Yates, demokratas kongresmanas, atidarė savo rinkimų ofisą Chicago miesto centre, 29 S. La Salle St.

Atsinešė į Trafiko teismą 18 originalių tiketų

Bernard Lieblich, 54, gyv. 1302 Central St., penktadienį atsinešė į Trafiko teismą saujų trafiko tiketų ir vyr. teisėjui Alfonso F. Wells pasakė: "Well, here I am".

"Kokiam pasaulyje tu juos gavai?" nustebes paklausė teisėjas, pamatęs, kad Lieblich'o atnešti 18 tiketų yra originalai, o ne kopijos. Tiketų originalų joks policininkas neduoda, o duoda tik kopijas.

Paaiškėjo, kad Lieblich, nuėjęs į teismą mokėti klerkui trafiko pabaudą už gautus tiketus, ten "nudzioves" visus 18 originalų ir išėjęs pabaudos nesumokėjęs. Pašauktas teisman, jis vietoje kopijų šį kartą atsinešė originalus.

Teisėjas Wells Lieblich'ą iki teismo paleido už \$4,200 užstatą.

— Dr. V. Šimaitis jau 10 metų kaip padeda lietuviams paruošti income tax pareiškimus, 2737 W. 43rd St. Tel. CL 4-2390. (Sk).

"Naujienos" bolševikams yra rakštis jų akyje!

BUSINESS CHANCES

FOR SALE Beverage Plant, bottling 12 flavors and 3 size bottles. Sacrifice for low price because of ill health. E. W. WOLD BEVERAGE CO. Lemont, Ill. CL 7-2304

PARDUODAMAS TAVERNOS BIZNIS išdirbtas per daugelį metų prie didelės bižnio gatvės. 4644 So. Paulina St.

PARDUODAMA TAVERNA su 5 kmb. gyvenamu butu, bižnis įsteigtas prieš 13 metų. Gazo šildymas. Savininkas išsina pensjon. Skambinti CO 4-9281.

PERSONAL Asmenų ieško

KOTRYNA STANKEVIČAITE ieško savo brolių Sallamono ir Liudviko Stankevičių ir sesers Onutės. 3352 So. Morgan St., Chicago 8, Ill. Prašau greit atsiliepti.

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 4 didelių kambarių butas 2-me aukšte, apšildomas, yra šaldytuvai ir virinimo pečius, spintelės ir sandėliukas, didelis porčius su atskiru kambariu. J. Pilksis. 6601 So. Western Ave.

Išprievartavo

Penktadienio vakarą grįžtan čią iš tarnybos 49 metų amžiaus telefon operatorę jauną šviesiaplaukį banditą pagavo ją ties jos namais ir peiliu grasindamas nusitempė į užkietį, kur ir išprievartavo. Besigrumiant su banditu, moteriai išsibarstė maisto produktai, kuriuos grįždama namo ji krautuvėje pirkusi.

TRUMPAI

— Vidurinių Vakarų Sporto apygardos stalo teniso pirmenybės įvyks kovo 10-11 d. Jaunimo Namuose. Registracijos apygardos vadovo adresu: Z. Žiupsnys, 5926 S. Artesian Ave., Chicago 29, Ill.

— Visų klasių stalo teniso turnyras įvyks Jun. Namuose, kovo 6 d., šiandien. Pradžią 7 val. vak.

— Alfonsas ir Palmira Snarskiai š. m. kovo 3 d. susilaukė dukrelės, kuriai parinko vardą Silvija. Bell-Varpas namų pardavimo įstaigos tarnautojai kartų su Snarskais džiaugiasi, linki daug laimės dukrelei, o tėvams sėkmės.

— Adolfas Gylys, gyv. 2526 W. 39th Place, dabar serga ir guli Cook County ligoninėje, ward 63. Laukia draugų ir pažįstamų apsilankant.

— Dr. V. Šimaitis jau 10 metų kaip padeda lietuviams paruošti income tax pareiškimus, 2737 W. 43rd St. Tel. CL 4-2390. (Sk).

"Naujienos" bolševikams yra rakštis jų akyje!

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavimui
—MARQUETTE PARKO CENTRE mūr., geras, 4x5, šviesūs butai, dideli kamb., teisinga kaina, skubu.
GAGE PARKE mūr. geras, 5 butai, geros nuomos, nebrangu.
BRIGHTON PARKE medis bungalov., 6 ir 3 kamb.
BRIGHTON PARKE medis, 2 gražūs butai, arti mokykla.
MEDINIS COTTAGE — įrengtas rūšys, 2 butai, 4 ir 2 kamb., naujas gazu šildymas, \$15,000.

ŠIMAITIS

Realty, Notary Public, Insurance
2737 W. 43rd St. CL 4-2390
4936 W. 15th St., Cicero
OL 6-4980.

Tel.: Ofiso DA 6-2793. Rez. YA 7-6818

P. M. STANKOVICIUS
Real Estate & Insurance Brokeris
Notary Public.

714 W. 31st Street, Chicago 16, Ill.

Padeda pirkti ir parduoti nekilnojamas turtus, aprūpina visu rūšių insurance, pildo income tax pareiškimus. Taip pat daro vertimus.

PHOENIX, ARIZONA
Žemliau savikainos parduodama arba mainoma 7 kamb. moderni rezidencija, 3 miegami, 2 vonios, G. E. virtuvė, gazo šildymas, vėsintuvus, garazas, gyvenamas plotas — 1700 pėdų. Lotas 80x100, gražus aptvertas sodas, \$13,500. LA 3-0071.

HELP WANTED — FEMALE Reikia Darbininkių

BENDRAM NAMŲ RUOSOS DARBŪ skalbiniams. Netoli Homan ir California. Nuolatini darbas nuo pirmadienio iki penktadienio, Galima išieiti vakarais. Reikia liudijimų. Turi kalbėti angliskai. 3 suaugusieji. RO 4-1488.

REGISTERED NURSES

Come To California MODERN 374 BED. J C A H FULLY ACCREDITED GENERAL HOSPITAL LOCATED ON BEAUTIFUL SUNNY PENINSULA. 20 MINUTES FROM THE HEART OF SAN FRANCISCO. IF ACCEPTED FOR POSITION, TRANSPORTATION WILL BE PAID. EXCELLENT PERSONNEL POLICES. SALARY BASED ON EXPERIENCE. WRITE PERSONNEL DIRECTOR, GIVING COMPLETE NURSING EXPERIENCE ETC. PENINSULA HOSPITAL Burlingame, California

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkių ir Darbininkių

REIKALINGAS VYRAS AR MOTERIS dirbti restorane. 3465 So. Morgan St.

MISCELLANEOUS Įvairūs Pardavimai

PARDUODAMI

3 kambarių baldai, 2 žieminiai paltai norvegiškų lapų apikaklėmis ir indai. Savininkas išvyksta į Florida. Taip pat išnuojamas butas. 2829 W. Pershing Rd., CL 4-9369, galima skambinti bet kada.

CONTRACTORS - BUILDERS Namų Statytojai ir Taisytojai

A. ABALL ROOFING CO. Stogai: talsomi, nudegutojami ar padaromi nauji. Gulsti ar įmūš. Kaminai: valomi, pataisomi ir apcentuojami. Įtaisomi nauji dūmtraukiai. Darbas garantuotas. Nebūna susmukimų. Pinali apdrausti.

Nemokamas įvertinimas.

A. ABALL ROOFING CO. 3925 W. Roosevelt Rd. LA 1-6921.

A. ABALL ROOFING CO. MES GERIAUSIAI DIRBAME MIESTE

Įtaisau lietaus vandeniu nutękti vamzdžius, varinius ir lydinto nerūdijamo metalo. Nereikia dažyti. Dengiu naujus stogus, taisyau, nudegutuju senus. Išvalau, pataisau ir apcentujuoju kaminus. Įtaisau naujus dūmtraukius. Visas darbas garantuotas. Kainos žemiausios įvertinimas veltui. Esame pilnai apdrausti. Dirbame žiemos metu. LA 1-6047 arba RO 2-8778

HEATING CONTRACTORS Įstatome šilto oro pučiamus pečius, vandens boilerius, oro vėsintuvus, ir skardos darbai (sheet metal works)

JUOZAS ZEMAITIS ir VICTOR SKADE, ST 8-9272 CICERO HEATING AND SHEET METAL 243 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill. Tel. 277-1442. Res. OL 8-0412

HEATING CONTRACTOR Irenija nauji ir perstatyti senus visų rūšių namo apšildymo pečius, gazo ir alyvos conv. burners. Vandens boilerius. Vandens nutekėjimo rinas (gutters) ir visus kitus darbus namų apšildymui. Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apšakiciavimai nemokamai. Domas Zukauskas. HEATING & SHEET METAL 4444 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Tel. VI 7-3447.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos ligiems terminams ir žemais nuosimėmis mėnesiniais išimokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

5 KAMB. MŪR. rezidencija Marquette Pk. ant 40 pėdų sklypo. 2 auto garazas. Alum. langai. Gazo šilima. \$19,000.

TAVERNA Marquette Pk. Nauji irengimai. Geras ir svarus bižnis. \$4,000.

BRIGHTON PK. 2 aukštų medis gerai sutvarkytas 2 butu — 5 ir 4 kamb. namas. Alyvos šildymas. \$20,000.

GRAŽUS 7 metų 4 kamb. mūr. namas su galimybe viršuje irengti dar 2 kamb. Gazo šildymas. 2 auto garazas. Arti parko.

9 SVARUS butai trijuose gerai priūrečiuose med. namuose ant 100x260 pėdų sklypo prie 82-os ir Vincennes. Savininkas duos morgičių.

ANT 38 PĖDŲ sklypo 6 kamb. mūr. bungalov Marquette Pk. Killimai. Apsauga nuo potvynio. Garazas.

MAISTO ir alkoholiniu gerimui krautuvė daranti virš \$3,000 savaitinės apyvartos Gage Pk. Tik \$7,000. LABAI PIGUS! Gage Pk. 2 po 3 kamb. 30 pėdų sklypas. \$10,000.

4x4, MŪR. prie Sv. Kryžiaus bažnyčios. \$18,500.

\$600 MEN. PAJAMŲ. 7 butų mūr. 4 masinių mūr. garazas. Alum. langai. \$45,000.

GERIAUSIOJE Marquette Pk. vietoje: 2x5 ir 2x4 kamb. Mūras. Naujas gazo šildymas. 2 auto garazas. NAUJAI ATREMONTUOTAS 5 kamb. mūr. bungalov prie Marquette Pk. \$19,500.

WISCONSIN DELLS 4 kamb. naujas vasarnamis ant 100x600 pėdų sklypo. \$7,500.

33 KAMBARIŲ VIESBUTIS. \$24,000 metinių pajamų. Kaina \$65,000. Savininkas parduos ant kontraktu.

TIK \$13,000 už 2 butu po 5 kamb. medinį namą Brighton Pk. Yra dvigubas garazas.

NAUJAS 5½ kamb. mūr. bungalov arti Brighton Pk. mokyklos. Gazo šiluma. Apsauga nuo potvynio. 2 auto garazas. \$20,000.

LIKERIU IR MAISTO krautuvė lietuvių kolonijoje, ant bižnio gatvės, 4½ metų nuomos sutartis. \$9,000.

GERIAUSIAS PIRKINYS Marquette Pk. 1. 6 metų mūr. ranch namas ant 36 pėdų sklypo. Įrengtas rūšys. Garazas. Rami vieta. Savininkas perkeltas iš Midway į O'Hare aerodroma. Parduos už \$18,500.

ANT 50 PĖDŲ sklypo 6 m. 5½ kamb. mūr. bungalov. Kilimai. Įrengtas rūšys. \$21,500.

PILDOME INCOME TAKSAS

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 West 71st Street Walbrook 5-6015

MARQUETTE PARKO CENTRE

NAMAMS REIKMENYS — Hardware, pastovus bižnis, apyvarta maždaug \$50,000 per metus, kaina grynais \$32,000.

8 KAMBARIŲ mūro rezidencija, modernus didelis namas, 50 pėdų sklypas, garazas, prie parko. — \$26,900.

RŪBŲ VALYKLA — cleaners ir gražūs butas puikiame name, Brighton Parke, yra pelno virš \$4,000 metams, kaina \$14,900.

2 BUTŲ MŪRAS, 2x6, mūro garazas, naujas gazo šild., platus lotas, prie pat parko. \$29,700.

2 AUKŠTŲ MŪRAS, puikus 8 metų, 5 kamb. namas, garazas, prie parko, \$17,900.

NAUJA \$100,000 DOLERŲ likeriu prekyba — taverna ir luxus butas, 4 metų mūro namas, parduos su nuostoliu už \$6,800.

PAJAMOS BRIDGEPORTE, 4 butų po 4 kamb. mūras, \$14,500.

VISAI GERAS MŪRAS, 5 butai ir bižnis, vertas mokėti \$14,900.

PILDOME INCOME TAX.

K. VALDIS REAL ESTATE

2815 W. 71st Street — RE 7-7200 ar RE 7-8534

\$12,900 už 4 kamb. mūr., 55 ir Mozart, lotas — 30x125.

\$18,500 visai naujas mūrinis 3 mieg., arti mūsų įstaigos.

\$24,800 mūrinis, 6 apaočių ir 3 virtuv., 63rd ir California Ave.

\$20,500 mūrinis, 5 kamb., garazas, naujas šild., 30 p. lotas, 1½ bloko nuo Maria High.

\$13,500 mūrinis, 3 butai Bridgeporte, 33 ir Emerald.

\$26,500 mūrinis, 2x5, platus lotas, garazas, Gage Parke.

\$21,000 už medinį pajamų namą, 4 apaočių, 3 virtuv., naujas šild., extra lotas šalia.

\$7,900 už 4 kamb. medinį Gage P., lotas 25x125.

\$37,800 mūrinis, 2x5, su 3 mieg., 10 metų, 71 ir California.

\$18,500 mūrinis, 2x4, Brighton P., 2 bl. nu mokyklos.

\$17,900 mūrinis, 6 kamb., 30 p. lotas, garazas, naujas šild.

\$10,900 medis, 4 kamb., rūšys, gazo šild., arti mūsų.

\$41,500 naujas mūrinis, 2x6, 40 p. lotas, du šildymai, pastogė.

\$30,800 MŪRINIS, 1½ aukšto, 10 metų, Marquette Parke.

\$15,500 MEDINIS, 2x4, Brighton Parke, 2 bl. nu mokyklos.

\$36,500 UŽ VISAI NAUJĄ 2 aukštų mūrinį, 59 ir Mozart.

\$23,800 MŪRINIS 2x4, garazas, 30 p. lotas, Gage Parke.

PILDOME IVAIRIŲ RŪŠIŲ INCOME TAXUS

A. KAIRYS REAL ESTATE

2501 W. 69th Street Tel. 436-5151

PRIE MARQUETTE PARKO

2 AUKŠTŲ NAMAS, 5 ir 4 kamb., nauja alyvos ir karšto vandens šiluma, garazas ir atskiras sklypas, arti 70th ir Western, viskas tik \$20,900.

SPECIALUS INVESTAVIMAS. 5 butų namas, alyvos ir karšto vandens šildymas, naujas garazas, mėn. pajamos \$365, arti Sv. Kryžiaus bažnyčios, pilna kaina \$21,900.

GROSERNĖ SU 2 BUTAIS, mūrinis, bižnis išdirbtas per ilgus metus, gazu šild., Gage Parke. 26,250. Duokite pasiūlymų.

5 BUTŲ MŪRINIS Gage Parke, visi butai po 4½ kamb., naujas stokeris; cavininkas išvyksta į California. Parduodamas už nužemintą kainą — \$45,250.

Pildome Income Taxus

DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJAME VISAI DRAUDIMO REIKALAI

J. Bacevičius

BELL-VARPAS

REAL ESTATE

General Insurance — Notary Public

6455 So. KEDZIE AVENUE

Prospect 8-2233

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIEŅOSE"

PERKAME, parduodame, mainome įvairaus dydžio namus visur. Parduodame paskolą, visokerpią apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 West 59th St.

Prospect 8-6454

NEPRALEISKITE GERĄ PROGĄ, 63rd ir S. Whipple puikus 2 po 5½ kamb. mūrinis, 2 kamb. rūšys, potvynio kontrolė, garazas, \$29,500.

A. NORKUS REAL ESTATE

Income Tax Service